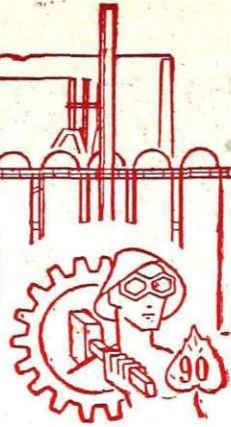

ŽELEZAR

JESENICE, 15. JUNIJA 1959
5. ŠTEVILKA I. LETNIK

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

Predsednik Gospodarskega sveta LRS tov. France Leskošek-Luka in sekretar OK ZKS Kranj, France Popit si v spremstvu glavnega direktorja ŽJ ing. Hafnerja in predstavnikov družbenih organizacij ogledujeta našo Železarno

Franc Gašperin Franc Leskošek - Luka med jeseniškimi železarji

V soboto dne 30. maja sta obiskala Železarno Jesenice predsednik gospodarskega sveta LRS tov. Leskošek-Luka in sekretar OK ZKS Popit. V spremstvu glavnega direktorja tovarniša ing. Hafnerja sta si oba gosta ogledala javorške valjarne, predelovalne obrate na Jesenicah in nato še novi del naselja na Plavžu. Po ogledu je bil skupni posvet, katerega so se udeležili tudi vsi grupni vodje obratov, sekretar tovarniškega komiteja ZKS, predsednik Izvršnega odbora sindikalne podružnice in predstavniki organov delavskega upravljanja.

Na omenjenem posvetu je tov. Leskošek pravilno in kritično ocenil dosedanje delo v naši železarni. Pri tem ni pozabil dati priznanje za delo, vloženo v povečanje proizvodnje, izboljšanje kvalitete. Pohvalil je notranjo ureditev naših obratov, kakor tudi železarne v celoti. Predvsem pravi, da mora naša železarna izgledati kot lepo zaokrožena celota brez tistih že tradicionalnih barak in utic. Te morajo izginiti, zato je potrebno napraviti naslednje:

1. Izdelati se morajo načrti za rekonstrukcijo ŽJ, pri tem naj sodelujejo tudi člani DIT.

Načrte je treba napraviti hitro, da se ne bo ponavljala vedno ista napaka: sredstva so, samo načrtov ni.

3. Tovarno bo treba čim bolj mehanizirati in s tem razbreme-

niiti delavce težkih fizičnih del in povečati produktivnost dela gram dela.

4. Tovarno očistiti manjših obratov in razširiti program dela.

5. Člani DIT naj študirajo družbene vede kot ekonomiko in druge in naj poizkušajo najti način za čimboljše sodelovanje z Občinskim ljudskim odborom.

Tov. Leskošek in tov. Popit sta posvetila veliko pozornost tudi stanovanjski izgradnji s posebnim poudarkom za skrb in delovnega človeka izven tovarne. Še posebej sta se zanimala za izgradnjo novega delavskega do-

ma na Jesenicah. Napraviti bomo morali vse, kar je v naši moči, da čimprej uresničimo bogate napotke, ki nam jih je dal tov. Leskošek in upam, da bomo to tudi napravili. Želja tovarniša Leskoška je, naj se po naši domovini ne sliši samo glas dobrih delavcev, proizvajalcev, temveč naj se sliši tudi glas o močni proletarski zavesti, o kolektivu, ki je svojo tovarno obnovil tako, da bo v ponos nam vsem. Prepričan sem, da se tej želji pridruži naš kolektiv v celoti. Takih obiskov si želimo še več. To je veliko priznanje delovnemu kolektivu naše Železarne za vložene napore, za čimboljši ekonomski razvoj naše domovine.

Na 7. redni seji dne 2. junija je UO naše Železarne sprejel nekaj sklepov, med katerimi naj omenim najbolj važne:

V zvezi s sprejetjem tarifnega pravilnika je UO analiziral sklepe DS ter naročil Komisiji za analitično oceno delovnih mest, da dokonča svoje delo najkasneje do konca leta. Popravke premijskega pravilnika in pravilnika o dodatkih za izredno otežena dela, morajo biti napravljene do konca junija, do konca avgusta pa morajo biti izdelani še vsi ostali pravilniki, ki so sestavni del tarifnega pravilnika.

Predvideva se reorganizacija Metalurške industrijske šole. UO je s tem v zvezi izrazil svoje mnenje, ki naj služi kot temelj za novo organizacijo te šole, in sicer:

Reorganizacija MIŠ na seji upravnega odbora

— dosedanja MIŠ, Mojstrska šola in Center za izobraževanje odraslih naj se združijo v »Center za izobražbo Železarne Jesenice«, katerega ustanovitelj je Železarna Jesenice.

— Center bi imel naslednje oddelke: Metalurško industrijsko šolo, šolo za visokokvalificirane kadre in oddelek za izobražbo odraslih.

— MIŠ naj ostane celodnevna šola s tremi letniki in naslednjimi grupami:

strojno-električno grupo z metalurško usmerjenostjo, ki bi vpisovalo vsako leto nove učence;

grupo industrijskih zidarjev z vpisom vsaka 3 leta;

grupo oključavničarjev in strugarjev, ki bi vpisovala učence vsaka 3 leta, in

grupo električarjev, ki bi prav tako vpisovala učence vsaka 3 leta.

— Za novoustanovljeni Center naj se takoj imenuje šolski odbor.

Ivan ing. Arzenšek

Še o peti točki medobratnega tekmovanja

Predlog medobratnega tekmovanja vsebuje tudi disciplino, kjer je govora o redu in čistoči v podjetju. Akoravno se to večkrat tretira kot manj važno, je dejansko ravno nasprotno, da je red in čistoča vedno in povsod osnova za vsako uspešno in dobro delo. Težko si je zamisliti kvalitetno delo, varnost in prijetno vzdušje v obratu, kjer vlada splošen nered in kaos. Od CDS določena komisija, ki ima nalogo, da vrši mesečne obratne preglede po tem vprašanju, je v tem mesecu izvršila prvi redni obhod obratov. Gotovo vas zanima, kakšna so pri tem njena opažanja in do kakšnega zaključka je prišla.

Pri obhodu nekaterih obratov je naletela na naslednje nepravilnosti:

— higienski prostori so v nekaterih obratih skrajno zane-marjeni, kar je znak, da je čiščenje in vzdrževanje teh prostorov zelo površno in pomanjkljivo;

— prah, cunje, odpadni papir, les in slično so ponekod stalni spremljevalci po vseh mogočih kotih in celo na delovnih mestih;

— okenska stekla hal ter obratnih prostorov so ponekod v takem stanju, da sploh ne služijo več svojemu namenu;

— premalo se še vedno polaga pažnje na varnost proti požaru. V mizarni nekega obrata je Minimax založen z deskami, tako da v primeru potrebe ni niti dosegljiv. Da je pa mera še bolj polna, smo v tem oddelku naleteli na delavca, ki je kljub opozorilni tablici, da je v tem prostoru prepovedano kaditi, junaško vleklo svojo cigareto. Izgleda, da prepoved kajenja ne velja za zaposlene v tem oddelku, temveč za druge! Posode za vodo in pesek so večinoma prazne; preventivne mere, kot orodje za gašenje požarov pa se kljub označenim rdeči barvi uporabljajo za druge svrhe;

— razni odtočni kanali, jaški in izkopi so nezavarovani ter slabo vzdrževani, kar je proti vsem varnostnim predpisom;

— omarice merilnih instrumentov posameznih agregatov so skoraj povsod tako zaprašene,

kakor da sploh niso več v rabi. Dnevno čiščenje po izmenah ne stane dosti časa, niti truda. Enako velja za elektro agregate v nekaterih strojinah;

— razni električni priključki in stikalne omarice so ponekod slabo vzdrževane ter celo brez varnostnega pokrova;

— zelo slabo sliko dajejo tudi razni kupi gradbenega materiala, ki je ostal na deloviščih po izvršenem delu. Tak način dela je v podjetju že skoraj ukoreninjena praksa;

— veliko večjo skrb je tudi posvetiti reprodukcijemu materialu v skladiščih. Nekatera skladišča surovin in polfabrikatov, tako v obratih, kakor tudi na odprtih prostorih, so v neredu, kar posebno s stališča visokih cen osnovnega materiala ne smemo dopuščati. Veliko bolj ekspeditivno je odstranjevati na prostoru material, ki odpade ob tirih pri prevozu.

Razumemo, da obstajajo objektivne težave zaradi zastarelosti podjetja kot celote in zaradi utesnenosti, toda vedeti moramo, da ravno zaradi pomanjkanja prostora mora sleherni član kolektiva še toliko bolj paziti na to, da je vsaka stvar na svojem mestu. Marsikateri tuji gostje in delegacije so nam dali že laskava priznanja glede kvalitete in pestrosti proizvodov, ravno tako lepe ocene glede strokovnosti naših delavcev, toda po obravnavanem vprašanju pa smo, na žalost popolnoma upravičeno, dobili zelo negativne izjave. Zdi se nam zelo neprimerno in nepotrebno, da ves trud in uspehe kolektiva zasenčijo ravno ti nedostatki.

Smatramo kot nujno potrebno, da napravimo prelomnico, kajti pri obhodu smo pri večini članov kolektiva naleteli na polno razumevanje, toda bili so tudi primeri, ko so padle na račun komisije neumestne opazke. Komisija bo v bodoče podvzela pri posameznih potrebne ukrepe. Prepričani smo, da bomo lahko z malo več truda in dobre volje spravili obrate na tako višino, da bodo obrati našega podjetja vzor ostalim.

— Pred koncem šolskega leta naj se izda razpis za vpis učencev v MIŠ. V Mojstrsko šolo pa letos še ne bo vpisa in se bo nadaljevalo z dosedanjimi razredi.

— Število učencev naj bi bilo največ 50 do 60.

Inštitut za tuberkulozo z Golnika je predlagal, da se v našem podjetju izvede rentgensko slikanje vsega kolektiva. Ker je to zelo potrebno, je UO sklenil, da sprejme ponudbo inštituta in se bo izvedlo globinsko slikanje pljuč vseh članov našega kolektiva v toku letošnjega leta.

Sindikalnemu odboru je UO dodelil 10.000 dinarjev za razvitje prapora.

Milan Polak

Delovno predsedstvo na občinski konferenci ZKS

Edo Žagar

Občinska konferenca ZKS na Jesenicah

V petek dne 29. maja so se zbrali delegati in gostje v lepo okrašeni dvorani TVD Partizan na Jesenicah z namenom, da prisostvojujejo občinski konferenci ZKS Jesenice.

Na konferenci so prebrali poročila, ki obravnavajo problematiko dela organizacij Zveze komunistov v celotni jeseniški občini, prav tako tudi probleme s področja gospodarstva. V poročilih in razpravi so bili še posebej poudarjeni problemi s področja industrije, trgovine, obrti in turizma. V zvezi s tem je bilo med drugim rečeno, da je bil na Jesenicah ugoden odziv naše akcije na pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ. Vseh pomanjkljivosti še nismo odstranili, toda kaže se napredek in negativnih pojavov je čedalje manj, v kolikor pa bi se v bližnji ali prihodnji bodočnosti morebitne pomanjkljivosti še pojavile, se bomo borili, da jih odstranimo v celoti. Na ta način bomo zagotovili pripravljenost za prizadevanje slehernega posameznika, da na svojem delovnem mestu prispeva družbi kar največ more in da družbi tudi zaupa.

Komunisti so v jeseniški občini usmerili svojo dejavnost predvsem na naslednja področja:

1. Povečanje produktivnosti;
 2. Boljše gospodarjenje v podjetjih in komunah;
 3. Reševanje problemov, ki nastajajo pri vsakodnevnem delu;
 4. Idejni dvig državljanov.
- *To so hkrati tudi naloge, ki jim bodo morali komunisti v jeseniški občini posvečati skrb in bodočnost.

nost tudi v prihodnje. Pri svojem političnem delu so komunisti v jeseniški občini posvečali precejšnjo pozornost reševanju številnih vprašanj na področju komunalne dejavnosti in graditvi družbenega standarda. Problemov na teh področjih je veliko (pomanjkanje stanovanjskega fonda, slaba in predraga preskrba mesta, nezadostna preskrba s kmetijskimi pridelki, slabo razvita trgovska mreža in obrt). Ugotovljeno je bilo, da so se v zadnjem času stvari precej izboljšale, vendar bo potrebno v tej smeri vložiti še več gospodarsko - političnih naporov. Spričo velikih nalog in problemov, ki nastajajo na vseh področjih bo potrebna večja enotnost komunistov in enakomerna razdelitev dela na posamezne člane ZK. Ugotovljeno je, da imajo nekateri člani Zveze komunistov preveč zadolžitve, kar pomeni, da so z delom preobremenjeni medtem, ko ostali člani ZK nimajo funkcij in se pri tem izgovarjajo na oddaljenost od podjetja ali gospodarske organizacije itd., vendar se s temi izgovori ne moremo v celoti zadovoljiti.

V razpravi je sodelovalo 20 govornikov, med njimi tudi sekretar Okrajnega komiteja ZKS tovarš Franc Popit in tov. Tomo Brejc član CK ZKS. Ob zaključku konference so izvolili nov občinski komitej, in delegate za IV. kongres ZKS. S konference so poslali pozdravna pisma oziroma resolucije tov. Titu in Centralnemu komiteju ZKS. Obširneje o poteku konference Občinskega komiteja ZKS bomo poročali še v reviji Železar.

Milan Polak

Tarifni pravilniki na DS

13. redno zasedanje DS, ki je bilo 27. in 28. maja v dvorani Delavskega doma, je bilo namenjeno samo razpravi in sprejetju Tarifnega pravilnika naše železarne.

Po poročilih upravnega odbora, komisije za nagrajevanje, komisije za norme in komisije za premije ter po razpravi po poročilih, ki je trajala 27. popoldne, je DS sklenil, da se predloženi tarifni pravilnik sprejme z veljavnostjo od 1. januarja 1959. Istočasno s tarifnim pravilnikom so sprejeti še pravilniki o normah in normiranju, premiranju, o potnih in selitvenih stroških, terenskih dodatkih in nadomestilih za ločeno življenje. Predlog pravilnika o dodatkih za izredno otežkočena dela pa je zavrnjen, ker je delavski svet v razpravi o tem pravilniku ugotovil, da je pomanjkljiv in da je ostalo še precej nerešenih vprašanj. Pravilnik o dodatkih za izredno otežkočena dela se je po sklepu DS odstopil v nadaljnjo revizijo, komisiji za nagrajevanje.

Tudi v razpravi o premiranju se je ugotovilo, da je pravilnik pomanjkljiv in bi pustil veliko nerešenih vprašanj. Delavski svet je zato sklenil, da obratovodstva in upravni odbor v toku meseca junija pripravijo vso problematiko individualnega in grupnega premiranja. Na skup-

analitične ocene delovnih mest ali pa za ona delovna mesta, kjer delovne moči primanjkuje. Odrejena je tudi najmanjša tarifna postavka nekvalificiranih delavcev.

Zato so se nekaterim delovnim mestom tarifne postavke povišale, nekaterim, teh je bilo zelo malo, pa zmanjšale. Tako popravljeni tarifni pravilnik je pokazal naslednji odnos med kvalifikacijami (če vzamemo za osnovo nekvalificiranega delavca s 100).

Po sporazumu s sindikatom	Po čistih tarifnih postavkah	Po celim osebnim dohodkom v l. 1958
NK — 100	100	100
PK — 120	109,75	131
KV — 150	134,5	174
VK — 200	168,7	218
NSu — 120	114,4	122
SSu — 180	152	171
Vu — 320	210,8	277
VSu — 320	275,9	277

Tabela nam pokaže, da smo s čistimi tarifnimi postavkami izpod postavk po sporazumu, dočim smo z ustvarjenimi osebnimi dohodki v l. 1958 pri delavcih iznad sporazuma, pri srednjih, višjih in visoko strokovnih usluž-

re popravke tarifnih postavk, ki so napravljene zaradi vsklajevanja nagrajevanja na sličnih delovnih mestih, vidimo, da je poprečna tarifna postavka v lanskem letu bila za celo podjetje 62,94 din na uro letos pa je 70,1 din na uro, kar je povečanje 11,4 %.

Po tabeli tarifnih postavk, ki je na vpogledu v obratih, so obrati poslali na komisijo za nagrajevanje pripombe za 298 delovnih mest. Komisija jih je pregledala, primerjala z analitično oceno delovnih mest ter osvojila predloge za 198 delovnih mest, dočim jih je za 100 delovnih mest odbila, ker so rezultati analitične ocene pokazali, da niso upravičeni do spremembe. Prav tako je odbila, poleg teh, še nekatere kolektivne pritožbe obratov ali oddelkov, ker so zahtevali enakomerno povečanje tarifnih postavk vseh delovnih mest obrata odnosno oddelka.

Glede veljavnosti pravilnikov je DS sklenil še naslednje: — tarifni pravilnik velja od 1. januarja 1959. leta in se bodo razlike, ki so nastale s premikom v 5 stopnjo ali pa so se vsled sklajevanja povišane, izplačale nazaj do 1. januarja.

— izplačevanje po novem tarifnem pravilniku za ona delovna mesta, kjer so tarifne postavke vsled vsklajevanja znižane, pa se začne s 1. junijem, tako da prizadeti delavci ne bodo morali poravnati razlike.

— pravilnik o normah in premijah pa začne veljati s 1. junijem. Kolikor pa se zaradi obsežnosti dela ne bo moglo obračunati po novem pravilniku do 15. julija, se bo to napravilo 15. avgusta, vendar z veljavnostjo od 1. junija. To velja predvsem za delovodje in še za nekatera delovna mesta, ki so po novem pravilniku o normah zajeta in se normirajo.

Brez dvoma, da ima tudi ta pravilnik še precej napak. Nemogoče je za toliko delovnih mest, ki jih ima naša železarna, popolnoma vskladiti nagrajevanje pa če bi v celoti upoštevali analitično oceno delovnih mest, ku, bo preteklo nekaj let, dokler se bo popolnoma vskladilo nagrajevanje. Tarifni pravilnik, ki je bil sprejet na 13. rednem zasedanju DS pa je kljub temu korak naprej v izpopolnjevanju socialističnega nagrajevanja — vsakemu po njegovem delu!

ZDRAVSTVENI DOM JESENICE SPOROČA ŽENAM...

V Ginekološki ambulanti Zdravstvenega doma Jesenice so pregledi redno od ponedeljka do petka med 12. in 15. uro. Ta ambulanta sprejema tudi žene brez napotnic, vendar morajo imeti te v redu potrjeno zdravstveno izkaznico ter morajo biti pristojne pod Zavod za socialno zavarovanje Jesenice. Žene, ki spadajo pod pristojnost drugih zavodov za socialno zavarovanje, ne bodo sprejete brez napotnice.

V Ambulanti za sterilnost, kontracepcijo in preglede po porodu so pregledi vsako soboto med 12. in 14. uro.

Preglede v obeh ambulantah vrši dr. Tatjana Zalokar. Navedeni ambulanti se nahajata v prostorih Bolnice Jesenice.

nih sestankih obratovodstev, komisije za nagrajevanje ter predstavnikov CDS in sindikata določenih obratov naj se izdelajo novi predlogi popravk pravilnika o premiranju.

Ko je DS sprejemal tarifni pravilnik, si je pridrževal stališča sindikata, da se ne bo šlo z enakomernim povečanjem vseh tarifnih postavk in da se bo za osnovo vzela stopnja 5 razpona tarifnih postavk lanskega pravilnika. Morajo pa se upoštevati nekatere popravke tarifnih postavk, posebno one, ki mnogo odstopajo na več ali manj od

bencih pa izpod sporazuma. To se popolnoma strinja s težnjo, da se pri letošnjih pravilnikih odnosno pri celotnem nagrajevanju več upošteva spremenljivi del osebnega dohodka, katerega bomo ustvarili s povečanjem proizvodnosti, zboljšanjem kvalitete naših proizvodov ter zmanjšanjem materialnih stroškov.

V tarifne postavke sta vnešena: povečanje osebnega dohodka iz lanskega leta, zaradi podražitve nekaterih prehranbenih artiklov in pa v nekaterih obratih dodatki na prah. Če upoštevamo to povečanje in pa nekatere

Ivan inž. Arzenšek

Izkoriščanje kapacitet in koledarskega fonda

Kadar govorimo o proizvodnji in njenem povečanju ali zmanjšanju, moramo med ostalim upoštevati dva osnovna elementa, ki sta medsebojno povezana in ki v največji meri vplivata na proizvodnjo in sicer kapaciteta agregata ter koledarski fond.

O kapacitetah je bilo že velikokrat govora, vendar smatramo, da je nujno najprej utrditi definicijo iste. Vsak stroj, na primer SM peč, valjarska ogrevalna peč, proga itd. ima določeno nominalno kapaciteto, to je t/h pri določeni vrsti proizvoda. To se pravi, da moramo pri tem upoštevati enotno vrsto, ali kakor pravimo, obračunsko tono. Razen tega je važno, koliko dni v letu je stroj ali agregat v obratovanju. Za izračun letne kapacitete nam služi koledarski fond (365 dni x 24 h), od katerega odštejemo čas, ki je potreben za glavni letni remont ter čas minimalnih zastojev, ki so kot normativ določeni v poprečju za določeno leto. Na ta način dobimo tehnično kapaciteto agregata. Pravilno določena tehnična

kapaciteta nikakor ne more izkazovati izkoriščanja preko 100 odstotkov. Naloga kolektiva je, da se tej nominalni kapaciteti čimbolj približa. Razen tega pomujemo še statistično kapaciteto, katere osnova je proizvodnja 3 zaporednih najboljših mesecev.

Naj navedem samo nekaj važnejših faktorjev, ki vplivajo na to, kako so kapacitete izkoriščene:

1. Izkoriščanje letnega koledarskega fonda:

Odvisno od potreb tržišča lahko določimo, koliko dni v letu naj ta ali oni agregat obratuje. Konkretno za naše podjetje velja, da obstoja občutno pomanjkanje surovega jekla. Zato je razumljivo, da skušamo čimbolj izkoristiti tudi nedeljsko obratovanje. Za rešitev tega vprašanja bi bilo najbolje uvesti redno četrt izmerno. Trenutno zaradi objektivnih težav tega ne moremo v polni meri izvajati, vsekakor pa bo v bodoče ta problem nujno treba rešiti.

2. Koriščenje 8-urnega delovnega časa:

S predpostavko, da so naprave tehnično v brezhibnem stanju, odpade od 8-urnega delovnega časa samo čas, ki je potreben za odmor ter za obvezno vzdrževanje stroja. Z ozirom na specifičnost delovnega mesta (delovni pogoji), obstojajo delovna mesta, kjer je posameznik lahko zaposlen samo 5 ali 6 ur na izmerno; so pa tudi taka delovna mesta, kjer se lahko zahteva zaposlitev polnih 7 ur in pol. Kolikor na delovnih mestih odstopamo od tega, je samo vprašanje organizacije dela in delovne discipline (subjektivni moment). Vsekakor bi bilo zanimivo videti, koliko znaša povprečna zaposlitev enega zaposlenega v 8 urah.

3. Zastoji med obratovanjem: Kljub temu, da so se zastoji zadnja leta napram prejšnjim znižali, smo še vedno nad povprečjem železarn ostalih evropskih držav. Na iste vpliva več faktorjev, kakor na primer redno vzdrževanje in pravilna ma-

nipulacija s stroji, sestava proizvodnega programa, kvaliteta reprodukcijskega materiala, stopnja mehanizacije in slično. Za primer naj navedem samo slabo kvaliteto ognjevdržne opeke za SM peči, kar nam povzroča precejšnje izgube v proizvodnji in istočasno povečanje proizvodnih stroškov.

PRIKAZ IZKORIŠČANJA KOLEDARSKEGA FONDA

	Obratovalni čas %	Čisti čas %
Visoke peči	100	98,8
Martinarna	81	72,9
Elektro peči	85,1	78,5
Težka proga	84	69,9
Srednja proga	81,6	62,7
Lahka proga Ø 340	38,5	30,3
Lahka proga Ø 230	46,1	37,5
Valjarna 2400	79,6	64,1
Valjarna 1300	82,2	78,7
Pocinkovalnica	52,0	51,6
Žična valjarna	81,4	67,7
Jeklovlek — vlačilnica	60,0	57,4
Jeklovlek — luščilnica	56,3	29,9
Jeklovlek brusilnica	45,4	37,8
Hladna valjarna	75,6	60,6
Žičarna	75,0	62,9
Cevarna — varilnica	79,4	71,8
Željlarna	65,6	62,9
Elektrodni oddelok	56,4	53,8
Šamotarna	84,2	65,9

Pavle ing. Sešek

Na vagone prihranka premoga

Plinski generatorji proizvajajo plin, ki ga kot gorivo potrebujejo martinarna, industrijske peči v šamotarni in valjarniške peči na Javorniku. V ta namen uporabljajo velenjski lignit, zasavske premoge iz Zagorja, delno tudi rjavi premog iz Banovičev.

Pri proizvodnji generatorskega plina bi bilo najbolj zaželeno, da bi se dal ves premog upliniti in da bi ostalo v pepelu čim manj gorljivih snovi. V zadnjih letih se je posvečalo temu vprašanju veliko pažnje, ker so zaradi velike potrošnje premoga tudi prihranki na premogu in s tem tudi denarni prihranki lahko občutni.

Kaj nam o tem pove obratovodja in kurjači?

Od kdaj zaznamujete uspehe pri zniževanju odstotka gorljivega v pepelu?

Boljši položaj se je pričel z uvedbo norm, ki so bile postavljene za kurjače plinskih generatorjev na Jesenicah, v šamotarni in na Javorniku.

Kaj je bilo postavljeno za osnovo obračunavanja norme?

Procent gorljivega v pepelu, ki ga obdobjno določa OTK. Ali so bile norme vsepovsodi enako postavljene?

Start za norme je bil doseženi povprečni procent prejšnjega leta in to za Jesenice, za

šamotarno in za Javornik.

Zakaj so norme vendar različne, ko je konstrukcija vseh generatorjev enaka. Ali je različnost norme upravičena?

Konstrukcija plinskega generatorja je resda enaka, vendar je gorljivost v pepelu odvisna tudi od uporabljenega premoga: lignita, zasavskih premogov in premoga iz Banovičev. Razen tega ima velik vpliv forsiran pogon plinskih generatorjev, to pa so faktorji, ki niso na vseh treh generatorskih mestih enaki.

Zanimajo me povprečni procenti gorljivega v pepelu v dobi pred uvedbo norm.

To pa je treba izračunati. Če vzamemo za primerjavo dobo od leta 1948 do 1957, so procenti naslednji: Jesenice 26 odstotkov, Javornik 23,3 odstotka, Šamotarna 22,2 odstotka.

In danes?

V primerjavi z lanskim letom: Jesenice je znižalo za 5

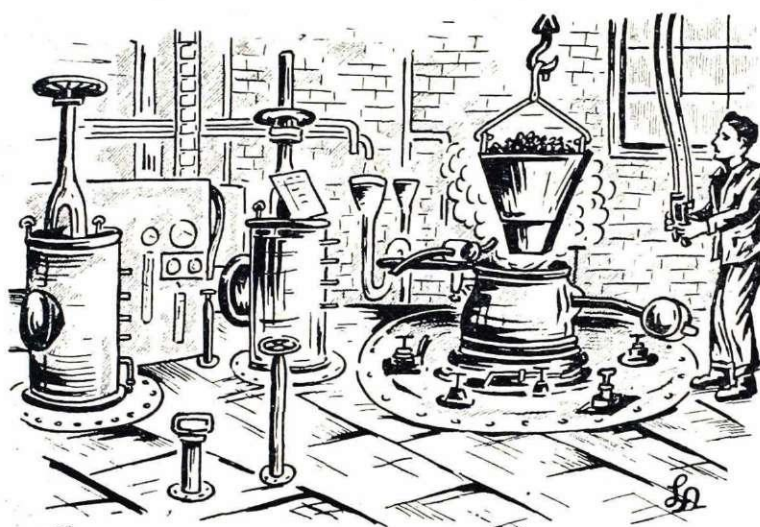
plinska atmosfera, ki tudi ni koristna.

Delikatno vprašanje je striženje norme. Ali so res do revizije norme plinskih generatorjev dosegale nedopustno stopnjo?

Norme so bile visoke, in sicer zaradi nepravilnega izračunavanja. Do revizije se je namreč upošteval faktor za manjkajoče, kar ni bilo upravičeno. Tehnična norma pa je bila pravilna in bi morala ostati nespremenjena. Z novo revizijo pa je bil izbran nov start gorljivega v pepelu in zlasti za plinske generatorje v šamotarni skrajno oster.

Ali ste kaj ukrenili v zvezi z normami pravilnikom?

Pismena obrazložitev na normni oddelek je bila odpisana. S tem je bil razgovor z obratovodjem plinskih generatorjev končan. Zanimalo me je še mnenje kurjačev, zato sem odšel v plinske generatorje martinarne in se na kratko

Plinski generatorji v šamotarni

odstotkov, Javornik za 8 odstotkov, Šamotarna za 18 odstotkov.

Težko, si kaj predstavljamo pod procenti. Ali lahko poveste koliko dvajsetstonskih vagonov premoga to zneso?

Letni prihranek jeseniških kurjačev je približno 40 vagonov, javorniških 100 vagonov in kurjačev šamotarne 18 vagonov. V celotni torej 158 vagonov ali nad 15 milijonov din letno.

Prihranki so občutni, vendar smatram, da samo norme ne bi prispevale k tolikšnemu uspehu. Kaj še tiči za tem?

Lahko rečem, da so strokovni tečaji za kurjače plinskih generatorjev, ki so bili v letu 1957 in 1958, mnogo prispevali k izobrazbi našega kadra.

Ali so bili tečaji obvezni?

Tečaji niso bili obvezni, vendar se je tega pouka udeležilo nad polovico ljudi.

To je bilo gotovo izvedeno v zvezi z referentom za šolstvo v Železarni?

Da. Mislim, da so na splošno takšni tečaji koristni za delavce in kakor ste videli po finančnem uspehu tudi za finančno stran podjetja.

Ali so prejeli potrdila o uspešnem izpitu?

Udeleženci tečaja so prejeli spričevala o opravljenem izpitu za kurjače plinskih generatorjev, vendar internega značaja.

Kaj bi še lahko povedali o kadru svojega obrata?

Velik problem predstavlja v našem obratu neustaljena delovna sila in velik procent odsotnosti zaradi bolovanja, ki dosega do 7 odstotkov in več. To je morda pripisovati težkim vplivom okolice na plinske generatorjih, kjer so hale odprte in so zato ljudje izpostavljeni prepihu, obenem pa je

razgovoril s kurjačem Krivec Alojzom.

Znižali ste gorljivo v pepelu od 26 odstotkov s prejšnjih let na 20,53 odstotka. Kako ste dosegli ta uspeh?

Večja pazljivost pri obratovanju od zalaganja do nastavljanja brzine sklade. Včasih tudi drezanje je pripomoglo do uspeha. Težave pri nas so v tem, da se ne moremo zaneesti na instrumente, ker so iztrošeni.

Ali je možno še nadalje izboljšati rezultate?

Z vgraditvijo novih instrumentov zlasti za temperaturo mešanice in proizvedenega plina upamo gorljivo v pepelu še znižati.

Kaj pa norme?

Zadnje norme so poostrene. Če je obratovanje normalno — to je če je poraba plina normalna — se kar gre. Če pa imamo v martinarni šestpečno obratovanje in kadar moramo kuriti plinske generatorje tudi za parne kotle ob martinarni, tedaj plinske generatorje forsiramo na škodo gorljivega v pepelu.

Koliko generatorjev odpade na enega kurjača?

Sest.

V šamotarni pa sem naletel na dopoldanski dnini na Stanko Staneta, ki mi je na ista vprašanja odgovoril:

Uspehe imamo zaradi večje pažnje in zaradi občasne kontrole višine ognja z merilno palico. Pri nas je gorljivost v pepelu najmanjša, mislim tudi zaradi kurjenja z lignitom. Plinski generator je opremljen z instrumenti, na katere se zanesemo.

Zboljšati rezultate je nemogoče. Gorljivost v pepelu je nizka saj dosega celo 2 %.

Norma je pretežka, od nje kurjači v šamotarni ne moremo nič pričakovati.

Delo v žični valjarni je težko in nevarno

Anton Grošelj

QUO VADIS KVALITETA?

V povojni tekmi med količino in kvaliteto proizvodnje se pomika težišče iz leta v leto, vedno bolj v korist kvalitete.

Obnavljanje gospodarstva, novogradnje, so nenasitno zahtevale na stotine ton jekla, katerega kvaliteta je bila za kurjače več ali manj sekundarnega značaja, ker je bil vesel, da je pri tistem pomanjkanju železarskih proizvodov material sploh dobil.

V tistem času smo izkoriščali za valjanje vse vrste škartiranih cagljav, ki so služili kot podlaga za breme na platonih in bramskih vozovih in celo lijake živih jam jeklarne.

Prenašali smo z godbo prehodno zastavo, ki smo jo dobili za izvaljane tone, iz obrata v obrat, za nami pa je v senci capljala kvaliteta. Tak način dela in gledanje na proizvodnjo je povzročilo, da je pojem kvalitete postopoma zbledel. Ker smo bili ena od vodilnih železarn, ki je proizvajala že pred vojno kvaliteta jekla in dosegla tudi po svetu lep renome, smo se v kvaliteti proizvodnje uspravili s starimi laboriki in ne samo, da nismo napredovali, temveč nasprotno.

Z zgraditvijo nove predelovalne in vojne industrije, uvajanjem novih proizvodov, tehnoloških postopkov in zaostritve ekonomike dela je tudi kvaliteta proizvodov pričela dvigati svoj glas. Jeklo je dobilo nove načine uporabe, pri kateri se zahtevajo vse njegove predpisane lastnosti pri maksimalnih obremenitvah. To, kar je pred desetimi leti še popolnoma odgovarjalo, je danes reklamirano za izmeček. Pri štednji z materialom, ki je osnovni element gospodarjenja vsakega podjetja, se iščejo pota, kako z manjšo porabo doseči isti efekt. Z dodatnimi obremenitvami jekla pa so se pokazale vse njegove napake, ki jih potrošnik do tedaj ni poznal.

Ustrezni končni proizvod je pogojen z naslednjimi zahtevami proizvodnje:

1. kvalitete surovine;
2. ustrezne naprave;
3. dognan proces dela;
4. strokovnost proizvajalcev.

Kako važno je kvaliteto vzorčenje in kontrola surovin, smo lahko ugotovili nedavno, ko je jeklarna imela velike težave z žveplom, ki je prehajalo v jeklo iz nekaliteta apna. Če hočemo v proces pravilno posegati, je prvi predpogoj, da točno vemo, s kakšnimi surovinami med delom operiramo. Lov za napakami osnovnih bistvenih surovin proizvodnje, pa četudi je več let zaman, se izplača ob enkratnem pravočasnem odkritju istih, ker lahko preprečimo nekaliteto proizvodnjo, kar pa je osnovni namen stalne kvalitete kontrole surovin.

Med proizvodnimi obrati so jeklovlek, profilna in žična valjarna, zastareli. Težko je posebno valjarnam dosegati normalne, še manj pa ožje tolerance proizvodov. To se odraža na količini izmečka in sekunda proizvodnje, v odvisnih obratih pa podaljšanih procesih, nižji proizvodnji in večjih stroških. Tudi navadno trgovsko jeklo z garantiranimi ožjim tolerancami je kvaliteta, ki ima svojo ceno na

tržišču. Brez investicij ne moremo pričakovati izboljšanja na tem področju dela, ker bodo naprave vedno slabše.

Naše podjetje ima odlično strokovni, vodilni in srednji kader, z bogatimi izkušnjami in znanjem. Njih delo je serija novih kvalitet in proizvodov. Malo je novitet, katere ne bi uspešno skuhal pri njih rojstvu v našem jeklarskem loncu. Poraja pa se vprašanje, zakaj pa kvaliteta redne proizvodnje novepečenega jekla ne da istih rezultatov kot smo jih dosegli po končanih poizkusih. Običajno angažiramo pri takih poizkusih kot v jeklarni tako v valjarnah, ves strokovni vrh, ki sodeluje v tej kampanji do uspešnega zaključka poizkusov. Nato vključimo nov artikel ali kvaliteto v proizvodni program. Med redno proizvodnjo nastopajo novi momenti, ki jih pri poizkusih nismo zajeli in so šli mimo nas, vplivajo pa na poslabšanje rezultatov. Ugotavljamo, da proces dela nismo spremenili, kvaliteta pa kljub temu ne odgovarja več. Če hočemo, da bo tudi redna proizvodnja odgovarjala kvalitativnim zahtevam, je nujno, da so vsi, ki so zaposleni na ključnih mestih v proizvodnji, točno poučeni o novih nalogah, kar običajno nedosledno ali površno izvajamo.

V vsakem procesu imamo bistvene faze dela, od katerih zavisi končni rezultat proizvodnje. Kontrola teh mest ni nikoli prevelika in mora biti stalna. Sistematično registriranje poteka dela je pripomoček, ki nam da sliko, v kakšnih pogojih smo vodili proces, kako smo v izrednih primerih ukrepali in kakšen je bil končni efekt. Kjerkoli je izvedljivo, uvedi avtomatske registrirne kontrolne aparate. Kvalitetni kartoni niso sami sebi namen, temveč so lahko dragocen pripomoček za analizo dela in izdajo ustreznih ukrepov, če vsebujejo vse bistvene elemente proizvodnje in če se jih poslužujemo.

Uvajanje novih postrojenj, proizvodov in metod dela zahteva vzporedno z intenzivnostjo razvoja tudi ustrezni strokovni dvig direktivnih proizvajalcev. Načelo tone in kvalitete moramo osvoboditi v obrnjenem smislu, ker še vedno bolujemo na dednih lastnostih povojnega časa. S sistematsko pripravljenimi seminarji po obratih je možno pojem kvalitete v doglednem času približati slehernemu proizvajalcu, da bo znal izrabit in potencirati jeklo vse njegove dobre lastnosti. Rezultati dela strokovnjakov ne smejo obtičati na pomanjkljivem znanju proizvajalcev, zato se mora razlika v strokovnem nivoju postopoma čim bolj zmanjševati.

Korak naprej predstavlja formiranje stalne kvalitete komisije v podjetju. Površinska napaka jekla in finalnih proizvodov so široko področje dela, ki ga bo komisija obdelovala skupno s prizadetimi.

Lahko smo prepričani, če se bomo s tako vnemo lotili kvaliteten problemov, kakor se vsakeletne proizvodnje novih tarifnih pravilnikov, da bomo uspeli tudi v dvigu kvalitete rene meje Železarne.

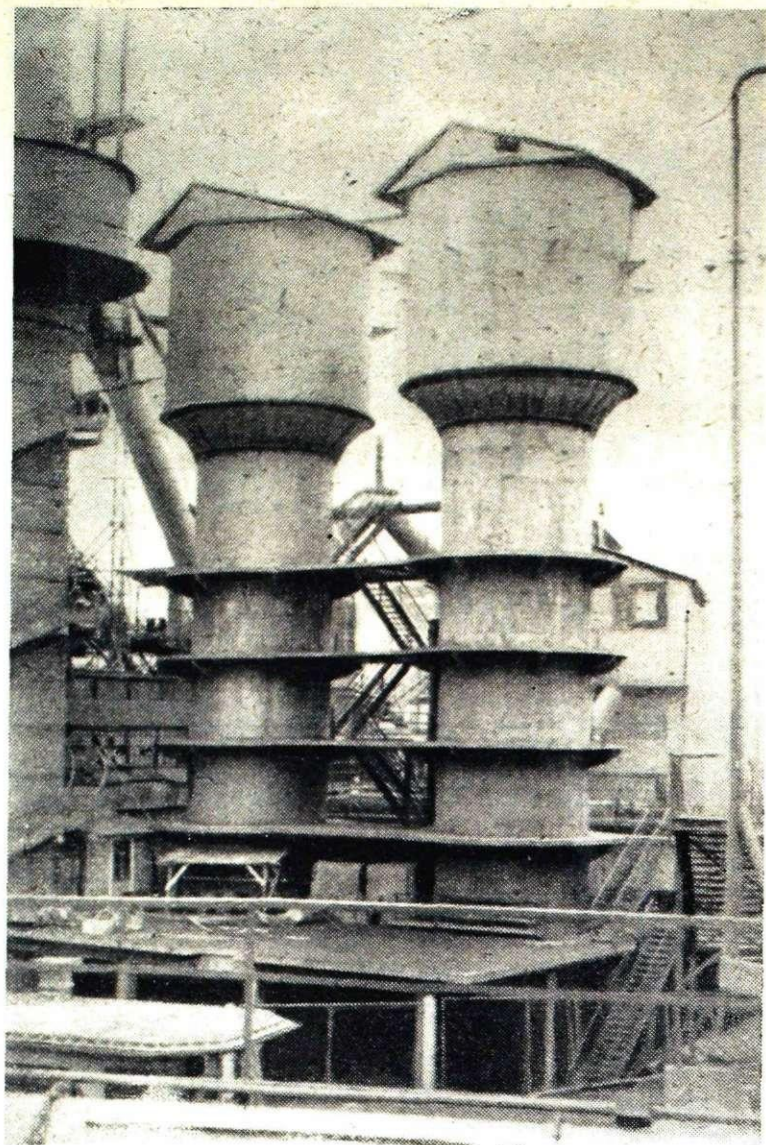
Predlog št. 1512

Avtor izboljševalnega predloga št. 1252 tov. Mravlje Pavel je zaposlen v konstrukcijski delavnici. Kot prvi ključavničar se je zamislil nad svojim delom, ki je bilo zamudno in naporno. Premišljeval je eno in drugo in končno ugotovil, da bi to zamudno ročno delo mogel opraviti stroj. Napravil si je posebno izdelan nož-prebijač, ki je vstavljen v glavo preše z enim gibom, presekal pločevino in jo primerne upognil navzven, kot je bilo zaželeno. S tem ni bilo odpravljeno le ročno delo, temveč je pridobil na času in tudi izdelek je kvaliteten boljši. Tako se je zopet eden iz vrst naših delavcev vključil med novatorje in racionalizatorje ter sprejel za svojo zamisel tudi nagrado.

Tov. Mravlje Pavel je doma iz Martinj vrha. Ključavničarja se je izučil v Lučinah. Po dosluževanju vojaškem roku se je zaposlil na Jesenicah že v takratni KID kot ključavničar v kotlarni. Tam je ostal vse do danes. Na svojem delovnem mestu je priden in vreden in kot tak je tudi že položil potrebne izpite za visoko kvalifikacijo. Zaupno mi je povedal, da ima še nekaj v mislih, medtem ko je tudi že realiziral prejšnjemu predlogu podobno zamisel, ki se je odlično obnesla.

Zelimo mu še mnogo uspehov v racionalizacijski in novatorski dejavnosti. Zaradi svoje vestnosti pa je zaslužil, da ga predstavimo celotnemu kolektivu.

Na pol gotova se že dokaj dolgo ozirata po monterjih, ki naj bi ju dokončali in spravili v pogon

Vinko Kavčič

Novi stolpni elektročistilci za plavžni plin

Ze nekaj let se opaža s ceste na desni strani drugega plavža betonsko ploščad, na kateri sta postavljena dva, precej visoka pločevinasta stolpa. Takoj na prvi pogled se tudi vidi, da je to nedokončana gradnja.

Medtem, ko je marsikateremu tovarišu iz tovarne znano, da sta navedena dva stolpa predvidena za nove čistilce plina, je pa skoraj vse ostalo, to je — zakaj se je izbrala taka oblika čistilcev plina, kako delujejo ter zakaj se ne nadaljuje z izgradnjo in podobno, večini uganka, ki jo bom skušal v naslednjem nekoliko pojasniti.

Elektročistilec plavžnega plina imamo tudi že sedaj, in sicer ima vsak plavž svojega, s kapaciteto čiščenja 15.000 kub. metrov na uro plina. Ker se je pa po osvoboditvi kapaciteta plavžev skoraj podvojila, se je podvojila tudi proizvodnja plavžnega plina. S tem pa je nastal tudi problem, zaradi preobremenitve sedanjih čistilcev, ki ne morejo več čistiti plina do potrebne stopnje čiščenja, ki sme znašati 0,02 gr prahu na kubični meter plina. Kljub obremenitvi pa le ne morejo sedanjí čistilci požreti vsega plina, zaradi česar se ga mora spuščati skozi tako zvane sveče, to je skozi nekake dimnike iz cevi nad plavži v zrak. Po približni cenitvi znašajo količine plina, ki se morajo na ta način spuščati v zrak, približno 12.000 kub. metrov na uro, kar pomeni mesečno izgubo 1600 ton premoga.

Ker pa vsebuje plin pri izstopu iz plavža tudi do 50 gr prahu na kubični meter plina, pomeni to, da se vsipa na bližnje strehe in okoličo vsako uro tudi do 600 kilogramov prahu, kar nanese mesečno 400 ton prahu. Ni nič čudnega torej, če se morejo strehe okoli plavžev stalno čistiti, ker bi se sicer v nasprotnem primeru pod težo prahu kmalu porle.

Iz zgornjega je razvidno, da ima Železarna zaradi premajhnih čistilcev plina trojno škodo, in sicer:

1. zaradi preobremenitve sedanjih čistilcev plina, nosi sicer očiščen plin preveč prahu s seboj po plinovodih, ki se morajo zaradi tega pogostje čistiti;
2. zaradi odvajanja plina v zrak nastaja neposredna gospodarska škoda;
3. prah, ki se izloča iz prečiščenega plina, pada nazaj na strehe in okoličo, s čimer zopet nastopajo stroški za njegovo odstranjevanje, v naseljeni okolici pa je v veliko nadlego prebivalcem.

Iz gornjega je razvidno, da je dovolj tehničnih vzrokov, ki opravičujejo gradnjo novih plinskih čistilcev za plavžni plin.

H gradnji novih plinskih čistilcev je Železarna pristopila leta 1953 in to po doma izdelanih načrtih, kar je bilo morda nekoliko tvegano zadeva, posebno, ker se je izbral tip čistilcev, ki v Jugoslaviji sploh še ni bil preizkušen ter jih je še celo v inozemstvu razmeroma malo v obratu. — Veliko prednost imajo v tem, da vsled svoje oblike stolpa, kjer se tudi čiščenje plina vrši v navpični smeri, rabijo zelo malo prostora, kakor tudi, da bi predvidoma lahko obratoval z obstoječimi električnimi napravami sedanjih plinskih čistilcev.

Po približno poldrugem letu se je nadaljnja gradnja stolpnih čistilcev, predvsem zaradi tedanjega pomanjkanja finančnih sredstev, to je pomladí leta 1950, ustavila. Da se pa zagotovi zares tehnično pravilno dokončanje istih, se je nadaljevalo s projektiranjem, študiranjem in praktičnimi preizkusi, katerih rezultati glede dosežene stopnje čiščenja so bili pozitivni, saj se je s preizkusi dosegla stopnja čiščenja izpod 0,02 grama na kub. meter plina.

Karel Pogačar

Zamenjava

»Demag« žerjava

Na skladišču starega žerjava imamo 2 žerjava in to polipni in magnetni žerjav. Ta dva žerjava sta življenjske važnosti za jeklarne, saj služita za nakladanje vložka sedmim SM pečem. Skladišče je postalo ozko grlo v proizvodnji jekla, ker se zaradi prostora ni moglo širiti vzporedno s povečanjem kapacitet v jeklarni. Prav zaradi te okolnosti je pomembnost teh dveh žerjavov toliko večja in morata biti vedno sposobna za obratovanje. Ta dva žerjava morata dnevno razložiti in naložiti 350 ton starega železa. Iz tega je razvidno, da sta žerjava obremenjena z delom in je ostale žerjave težko primerjati glede izkoriščanja obratovalnega časa.

V preteklem letu je bil obnovljen »polipni« žerjav. Letos pa se menja 5-tonski magnetni žerjav. To je eden od starejših žerjavov, saj je bil v obratu polnih 33 let ter praktično zaposlen 24 ur dnevno. Nabavljen je bil leta 1926 pri firmi »DEMAG« iz Duisburga, z mostno razpetino 20 m. Dvig ima 13,40 m, od tega 4,20 m iz jam, ki so na skladišču. Zaradi dviga mora imeti 76 m dolgo žično vrv premera 16 mm. — Mostna hitrost je 107 m na minuto, hitrost dviga 16,50 m na minuto. Po mostni brzini je najhitrejši žerjav v Železarni.

Ker je stari magnetni žerjav popolnoma izrabljen, smo morali naročiti novega pri »METALNI« v Mariboru. Novi žerjav je tehnično izpopolnjen v elektro-opremi. Dokler pa ne bo popolnoma preizkušen, bo še obratoval tudi stari žerjav, potem pa bo šel po isti poti, kamor je šlo staro železo, katero je nakladal...

Lojze Božič

Pred četrtem obrokom V JEKLARNI

Poiskal sem tov. Lojzeta Božiča, asistenta v jeklarni, ki je zadolžen za izvedbo priprav za de-

Sklepam, da se bo kuhala v Kazini, ker je najbližja. Za začetek računamo okoli tristo

Po napornem delu so jeklarji potreboj okrepiča

litev četrtega obroka. Pričela sva pogovor brez vljudnostne cigarete, ki je ob takih prilikah skoraj neizbežna. Morda vas bo zanimalo, kaj sva se pomenila?

Kako daleč ste s pripravami za izvedbo IV. obroka v jeklarni?

Obrok... dnevno. Sicer pa bo to odvisno od cene in višine regresa.

Kakšno hrano nameravate kuhati in koliko kalorij mora vsebovati obrok?

Kalorična vrednost obroka mora biti 1000 do 1200 kalorij na en obrok. Predvsem pa mislimo uvesti močno mesno hrano, to je golaž, obaro, vampe in slično. Na dnevnem redu bo tudi močna zelenjavna hrana (riž, grah, fižol), seveda z mesom.

Kdo bo upravičen prejemati obrok?

Mislim, da bomo šli na linijo, da ga lahko dobi vsak, ki je zaposlen v jeklarni, seveda proti plačilu. Da bi delil IV. obrok brezplačno z ozirom na težavnost dela, bi ne bilo najboljše, ker je tako opredeljevanje kočljivo.

Kakšno je zanimanje delavstva za obrok in kako bo potekala delitev?

Delavstv se v celoti zanima za topel obrok. Vprašanje je, kot sem že omenil, le cena. Delili bomo v skupinah po trideset do štirideset ljudi, ker je le tolikšna kapaciteta jedilnice. Obrok se bo delil na bone v obliki polsamopostrežbe. — Vsak si bo vzel skodelico in pribor. Pri oknu pa bo proti vročitvi bloka dobil obrok in se tako vsedel za že pripravljene mize. Vsaka skupina se bo izmenjala na pol ure, kar mora zadostovati za porčanje porcije.

Zadnja dela pri montaži novega žerjava v starem železu

Nerešen problem novih čistilcev plina pa predstavlja odpadna voda, katere količine bodo znašale približno 7 kubičnih metrov na minuto. Vsa ta voda bo onesnažena s približno 1,5 gr l prahu, kar ni malo. Odpadna voda sedanjih čistilcev plina se sicer neposredno izliva v Savo; z ozirom na nove uredbe in zahteve merodajnih forumov bi morali pa prej ali slej navedeni nedostatek odpraviti. Pri novih čistilcih plina moramo pa že istočasno z dokončanjem samih čistilcev rešiti tudi čiščenje vode. Sama izvedba vodnih čistilcev ni problem, ker so taki, tako v svetu, kot tudi doma, že izvedeni. Problem je zopet le v potrebi finančnih sredstev, ki niso ravno majhna ter narastejo skupaj s čiščili plina na 300 milijonov dinarjev.

Del opreme za vodne čistilce bi morali nabaviti v inozemstvu.

Upajmo, da bo upravi Železarne Jesenice uspelo preskrbeti potrebna finančna sredstva v bližnji bodočnosti ter s tem čimprej rešiti zopet enega od problemov, ki težijo našo, v pogledu metalurških in strojnih naprav, precej zaostalo tovarno

Delo je v teku. Treba bo le še povečati našo kuhinjo, da bomo lahko namestili potrebne omare za jedilni pribor in posodo ter hladilnik za shranjevanje pokvarljivih jedil.

Kje se bo hrana kuhala in koliko obrokov predvidevate?

IZ KLUBA MLADIH PROIZVAJALCEV

V KLUBU mladih proizvajalcev so mladi delavci razpravljali o pripravah na reorganizacijo naše Železarne.

Člani so z velikim zanimanjem sledili tov. Jasniču, ki je tolmačil osnutek nove proizvodne organizacije.

V razpravi so se postavila kot osnovna sledeča vprašanja:

1. Kaj je dovedlo do nove organizacije podjetja?
2. Kakšne bodo prednosti nove organizacije?
3. Ali bo zahtevala nova organizacija več tehnično strokovnega kadra?

ODGOVORI:

1. Okorelost današnje organizacije. Tehnični direktor na primer mora že za manjši tehnični proizvodni problem sklicati tehnični svet, ki takoj naraste na 15 in več

ljudi. Po novem bo v direktni vezi vodenja samo s štirimi šefi proizvodnih enot.

2. Osnovna prednost nove organizacije podjetja je v točno določeni liniji kompetenc vodenja. Sam sistem je za vodenje popolnejši in daje vse pogoje za prehod na gospodarjenje po proizvodno samostojnih enotah.

3. Nova organizacija zahteva nekaj več strokovnega tehničnega kadra. Nova organizacija pa daje tehničnemu kadru naloge točno odredene. Sicer pa sodobna proizvodnja zahteva procentualno večje število strokovno tehničnega osebja kot pa ga je v naši Železarni sedaj.

Ti odgovori so uverili člane v velike prednosti nove organizacije podjetja.

Noč M.

Pol ure izobraževanja na teden

V obdelovalnici blokov se je tov. Rozman te dni že sedmič sestal s svojimi sodelavci na pol urnem tedenskem obratnem seminarju. Doslej je z njimi obravnaval glavne probleme, ki nastajajo v zvezi z njihovim delom, pogovorili pa so se tudi o posledicah v nadaljnjem proizvodnem procesu, ki lahko nastopijo, če bi oni pri svojem delu spregledali ali pa povzročili kako napako.

Na obratnih seminarjih v Jeklovleku, ki sta jih vodila tovariša Berti Brun in Jože Vilman so se doslej pogovorili o normativu delovnih mest, o tarifni politiki, o normah pa tudi o osnovah medobratnega tekmovanja. V Šamotarni so se na obratnem seminarju pod vodstvom tov. Stana Romana pogovorili o kvaliteti izdelkov, enkrat pa so povabili tudi tov. Zveglja, da je vodil razgovor o poklicnih obolenjih, ki lahko nastopijo pri delu v šamotarni, če delavci pri delu ne uporabljajo zaščitnih sredstev.

Udeleženci do sedaj izvedenih seminarjev so s tem načinom izobraževanja zadovoljni, misli, ki ji hizražajo v diskusijah, so konstruktivne in posebno na obratnem seminarju v Šamotarni, je bilo danih na osnovi diskusije nekaj zelo koristnih predlogov.

To so izvlečki iz poročil o opravljenih obratnih seminarjih.

Da bi tudi širši kolektiv Železarne Jesenice zvedel nekaj o

teh seminarjih sta tovariša Sitar Peter, referent za izobraževanje in Dolinar Andrej, psiholog v železarni, odgovorila na nekatere vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi z novo uvedenimi obratnimi seminarji.

Cemu ste pristopili k takemu načinu izobraževanja?

Ta način izobraževanja uvažamo zato, ker nam to narekuje čas, v katerem živimo. Dnevno se porajajo pri delu nove težave, ki jih moramo hitro reševati, da ne trpi proizvodnja. To se nam vedno ne posreči, ker delavci večkrat niso dovolj poučeni o delu, ki ga opravljajo in zato tudi ne morejo vedeti zakaj nekaj ne gre.

Tu je torej vzrok uvedbe teh obratnih seminarjev, na katerih bodo delovodje ali asistenti razlagali delavcem posamezne strokovne probleme dotične skupine, jih poučili o posameznih tehnoloških postopkih, pogovorili pa se bodo lahko še o ostalih problemih, ki se lahko pojavljajo v obratih. Nekateri od teh problemov so na primer medsebojni odnosi, utrjevanje reda in discipline, vzdrževanje strojev, varnost pri delu itd.

Za te seminarje, ki se opravljajo med rednim delovnim časom, je predvideno, da naj zamejo predvsem tista delovna mesta, ki se trenutno kažejo kot kritična. Ali lahko povestne, kakšne koristi si pri tem obetate od seminarjev?

Prepričani smo, da bomo z uvedbo teh seminarjev v našem podjetju lahko rešili veliko problemov, kateri se nam zde skoraj nerešljivi. Prav gotovo bo ta način strokovnega izobraževanja pozitivno vplival na izboljšanje dela, kvaliteto proizvodnje, zmanjševanje nesreč, utrjevanje reda in discipline, odnosov v kolektivu, torej na vse, kar prispeva k dvigu proizvodnosti. Za te tečaje je baje predvidenih okoli 15 milijonov dinarjev. Ali imate kakšen konkreten način sledenja rezultatov oziroma kako boste dokazali, da ta denar ni bil vržen proč?

Kontrola uspeha seminarjev je poglavje zase. Oddelek za izobraževanje je v sodelovanju s tov. Dolinarjem pripravil zasebno metodo, po kateri bi se dalo zasledovati pozitivne spremembe, ki bi jih povzročili seminarji po posameznih obratih. Na žalost Izobraževalni svet Železarne Jesenice tega predloga ni sprejel z obrazložitvijo, da so ljudje v obratih preobremenjeni s svojimi dnevnimi nalogami. Tako nam za sedaj ne ostane drugega, kot prepričanje, da so ti seminarji potrebni in koristni.

V nadaljnjem razgovoru sta mi tov. Sitar in Dolinar tudi pokazala in razložila, kako sta si zamislila to kontrolo rezultatov in moram reči, da se mi ni zdela slaba.

Andrej Caserman

Jože Bergant

Na prakso v tuje države

V zadnjem času se je zelo razpasla navada, da mnogi od naših delavcev gredo, ali pa si želijo iti na prakso v tuje države. Kaj pravzaprav ljudi vleče, da bi šli na tako prakso, in kako se potem ti praktiki v tujih državah zadržijo, je poglavje zase.

Prvenstvena težnja vseh, ki gredo na prakso, je, da si pridobijo motorno vozilo, pa najsi bo to motorno kolo ali avtomobil. Zna se, si poiskati razne legalne, pa tudi ilegalne poti, da najdejo zaposlitev v raznih tujih podjetjih. Kakšne koristi ima od teh ljudi naša družba, delavski razred v državah, kjer se ti ljudje zaposlijo, je vprašanje zase. Kaj pravijo inozemci o teh naših praktikanth?

Večina od njih, ko pride na delovno mesto, graja naš socialistični sistem in tudi naše vodstvo, češ, da pri nas ni možno dostojno živeti, da je zaslužek tak, da si človek najpotrebnejšega ne more kupiti, skratka, da je življenje pri nas skoro nemogoče. Da je ureditev v deželi, kjer se trenutno nahajajo, idealna in slično. Drugo, kar je tudi važno, pa je, da skoro nobeden od teh praktikanthov ne dela na takem delovnem mestu, ali enakem delovnem mestu, kakor je delal doma, ampak večinoma na najslabših, ne-

kvalificiranih delih v tovarnah, gradbeništvu in rudnikih.

Delavci teh dežel se bore še s svojimi kapitalističnimi gospodarji, da bi si izboljšali svoj položaj, si pridobili razne pravice, ki jih mi že imamo. Ti naši praktiki pa so prav v tej borbi, kot nekakšni stavkokazi, ker delajo pod vsakim pogojem, samo, da bi si pridobili nekaj, kar so si zamislili, ne glede na to, koliko škodujejo s tem sotovarišem.

Poleg svojega rednega dela se zaposlijo v raznih hotelih kot nosači ali kaj sličnega, z namenom, da čim več prislužijo in prisedijo. Pri tem ne gledajo tako strogo na svoje delovne pogoje kot doma, kjer ne zdržijo na delovnem mestu niti osem ur, kjer hrana ni nikdar dovolj dobra. Delajo po šestnajst ur in še več; tudi količina in kvaliteta hrane jim ni važna. Tako se zgodi, da si tak praktikanth ob prekomernem delu, ob nezadostni hrani, pridobi poleg motorja še TBC. Ko pride nazaj, je pa le naša družba tista, ki mu da sredstva za zdravljenje. Če bi se ti ljudje doma tako potrudili in toliko delali, kot morajo delati v tujini, poleg tega pa še tako skromno živeli, kot živijo tam, bi si lahko doma prislužili motorje in avtomobile ob boljših pogojih, kakor v tujini. Zato bi bilo zaželeno, da bi vsake, ki gre nekam na prakso, bil res na praksi, ki bi mu potem tuji doma koristila. Kdor pa rad dela s krampom in lopato, naj ostane doma, saj nam v gradbeništvu in kmetištvu delovne sile še manjka.

Tovariš »Zaspane«, prišel sem fotografirat vaše delovno mesto. Pridite poj ob dveh, ko bo delov'n mest frej!

Kaj so pokazali seminarji

Na seminarjih so se pokazale zelo zanimive ugotovitve iz vseh oblasti družbenega upravljanja in ostale politične dejavnosti. Vsebinska postavljenih vprašanj od strani udeležencev je tako zanimiva in pestra, da bo moral Občinski sindikalni svet na temlju tega izdelati poseben koncept te problematike. To problematiko se bo obravnavalo na 6. rednem plenumu Občinskega sindikalnega sveta Jesenice.

Največ nejasnosti se je izkristaliziralo ob vprašanju odnosa med sindikalnimi forumi in organi delavskega samoupravljanja, kakor tudi ob vprašanju delovnih razmerij, delitve dohodka, podjetje-komuna in predvsem pri tarifnih vprašanjih.

Iz izkušenj, ki jih imamo z nekaterimi podjetji, predvsem z delavskim upravljanjem, je jasno, da našim ljudem in tudi vodilnemu kadru dosedanje znanje ne zadošča za pravilno funkcioniranje organov delavskega samouprave, sindikalnega dela in podobno.

Zatorej je sedma seja Občinskega sindikalnega sveta sklenila, da s seminarji nadaljujemo v jeseni. Bodoča predavanja pa pripravimo še bolj kvalitetno, obogatena z dosedanjimi izkušnjami. FRANC LEBEN

TRIJE INTERVJUJI

Zajezdil sem potrpežljivega »Bismarka« in se popeljal do predelovalnih obratov. Uslužna personalka me je seznanila s tovarišem Tomažem Klinarjem, ki je zaposlen kot skladiščnik že 9 let v tem obratu. Na delo prihaja iz Planine pod Golico. Ker je bil pripravljen odgovarjati, sem mu zastavil nekaj vprašanj.

Ali ste seznanjeni z medobratnim tekmovanjem?

Z medobratnim tekmovanjem sem seznanjen. Prečital sem okrožnico in tudi v novem Železaru je bil priobčen članek o tem.

Ali ste zadovoljni na svojem delovnem mestu?

S svojim delovnim mestom nisem zadovoljen. Delo mi sicer odgovarja, žal pa nimam možnosti napredovanja in razvoja. Pri krajsen sem tudi na osebnih prejemkih za 5 dinarjev na uro.

Kakšna je organizacija dela v vašem obratu?

Organizacija dela se izboljšuje. Lahko bi rekel, da je zadovoljiva. Nastaja le vprašanje mladega strokovnega kadra, ki ni zaposlen na odgovarjajočih delovnih mestih.

kar nam otežkoča nadaljnjo obdelavo.

Tov. Rekar Janez pa je doma iz Gorij. Na plavžu je zaposlen že 22 let. Sedaj je instalater. Pred leti pa je delal pri pečeh, vendar je bil zaradi naporenega dela in oslabelosti premeščen na lažje delovno mesto. Odgovoril mi je naslednje:

Z medobratnim tekmovanjem sem le delno seznanjen, vem le toliko, kar sem slišal od ljudi.

Na kakšno mesto se bomo uvrstili plavžarji ne morem ničesar reči. Vedeti je treba, da je naše delo nevarno in tudi peči zadnje čase ne delata tako kakor bi morali.

Na svojem delovnem mestu sem zadovoljen, vprašanje zase je plača. Pri nas delamo dan in noč ne glede na praznike in in nedelje.

Kar se tiče dela okoli peči je organizacija v redu. Drugje pa nimam vpogleda.

Posebnih izboljševalnih predlogov nimam.

Tov. Gubanc Franc, odpremnik v žični valjarni, je zaposlen v Železarni že 20 let. Na zastavljena vprašanja mi je odgovoril naslednje:

mogoča. Želel pa bi, da bi skrajšali pričetki za adaptacijo naših obratnih prostorov, kar bi vsekar izboljšalo delovne pogoje.

Kaj mislite, katere mesto bo zasedel vaš obrat?

Želel bi, da smo med prvimi. Vendar je težko dajati kakršne koli prognoze. Po razmerah, ki vladajo pri nas, lahko pričakujemo uvrstitev do 5. mesta. Delamo dobro. Problematično je le bolovanje do 7 dni.

Ali imate kakšne predloge glede tekmovanja, organizacije ali podobno?

Menim, da bi bilo potrebno zaostri kvalitete zahteve. V valjarnah bi morali povečati kontrolo dimenzij valjane žice in trakov. Često se preveč odstopa od predpisanih dimenzij,

Franc Seljak

Nekaj misli ob članku »Kako in kakšna stanovanja gradimo«

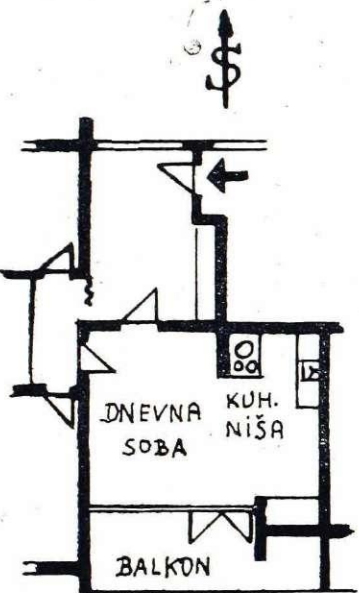
Ob branju tega članka v 2. številki »Železarja«, ki je zanimivo podal pregled tlorisov, velikosti površin, cene itd., se mi je porodila zamisel, da bi bilo še dobro pregledati, kako je v novih stanovanjih urejen glavni bivalni prostor, to je dnevna soba.

Preizkušeno je, da se celotno življenje, od ranega jutra, do poznega večera, razvija v dnevni sobi, pri starejših stanovanjih pa v kuhinji. Spalnice služijo le za spanje in se v njih v ostalem času ne zadržujemo. Zato se spalnice gradijo majhne, oziroma samo tako velike, da lahko srejmajo le najnujnejše pohištvo.

Za dnevno sobo pa se postavljajo večje zahteve. V sodobnih stanovanjih je dnevna soba največji prostor, je sončna in ima balkon ter kuhinjsko nišo ali pa širok dostop v majhno kuhinjo.

Poglejmo, kako so pri naših novih stanovanjih projektirane dnevne sobe.

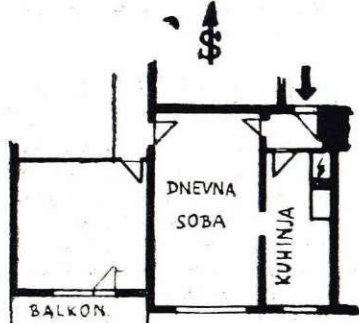
TIP BLOKA XII.

Slika 1

Dnevna soba je velika, sončna in ima kuhinjsko nišo ter velik balkon. Torej popolnoma ustreza sodobnim stanovanjskim zahtevam

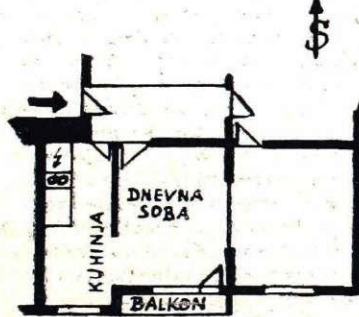
TIP BLOKA XIV.

Slika 2

Dnevna soba nima izhoda na balkon, medtem ko so ostali pogoji izpolnjeni. Zato le deloma ustreza

STOLPNICA
JUŽNO STANOVANJE

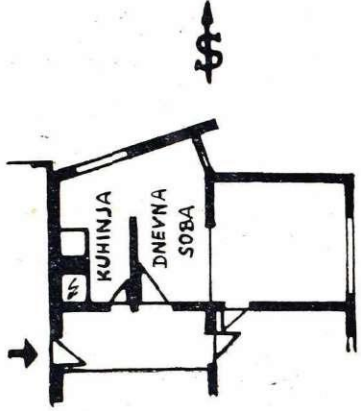
Slika 3

Dnevna soba s srednje veliko kuhinjo in balkonom je prav lep primer ureditve sodobnega bivalnega prostora

Balkon v toplih dneh razširi dnevno sobo in približa naravo k stanovanju.

Kuhinja, oziroma kuhinjska niša je urejena tako, da se lahko opremi s švedskim pohištvo. Delno se loči od dnevne sobe zato, da je gospodinja neovirana pri svojem delu. Ločitev kuhinje od dnevne sobe pa nikoli ni popolna, ker mora obstajati stik med družino v dnevni sobi in gospodinjjo v kuhinji.

STOLPNICA
SEVERNO STANOVANJE

Slika 4

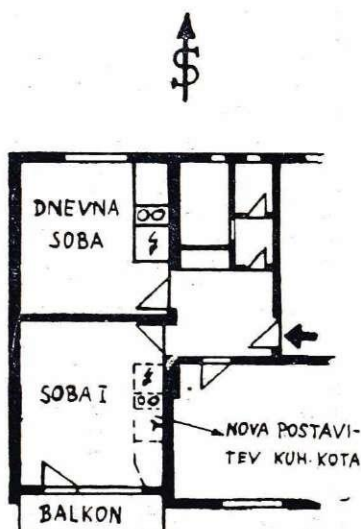
Dnevna soba je premajhna, nima sončne lege, niti balkona. Torej ne ustreza

OSMERČEK

Razumljivo je, da zaradi nujnosti gradnje, ki je zahtevala cenenost, ni bilo mogoče izpolniti sodobnih zahtev; zato ta primer izpustimo

ČETVORČEK in
DVANAJSTORČEK

Ker je tloris stanovanja v obeh stavbah enak, se obravnavata skupno

Slika 5

Dnevna soba ne ustreza zaradi severne lege, nima balkona, niti kuhinjske niše. Zato lahko smatramo, da je ta tip stanovanja že zastarel. Pri tej razdelitvi prostorov bi bolj ustrezalo, da se kuhinjski kotiček prestavi v sobo I., ki je večja, sončna in ima balkon ter bi služila kot dnevna soba. Kuhinjske niše tudi pri tej postavitvi ne bi bilo izpolnili pa bi se ostali pogoji. Z ozirom na napovedano gradnjo dvanaajstorčkov je potrebno pregledati možnost tako, ali podobne rešitve in s tem sodobneje urediti nova stanovanja. Stroški za vodno instalacijo bi verjetno s tem malenkostno narasli, pridobila pa bi udobna dnevna soba

Na Jesenicah gradimo in bomo še gradili mnogo stanovanj. — Smotno je, da bodo ta stanovanja sodobna in cenena. Mislim, da bo k temu lahko mnogo prispeval novo ustanovljeni center za tanovanjsko izgradnjo.

Lojze Likovič

Kdo upravlja počitniške domove in skrbi zanje

Da ne bi slonelo vse delo in skrb pri upravljanju počitniških domov na sindikalni organizaciji našega podjetja, ali na posameznih članih, je DS Železarne sprejel na predlog Izvršnega odbora sindikata Železarne pravilnik o organizaciji in poslovanju počitniških domov, oziroma taborov. Na podlagi tega pravilnika je bil izvoljen Upravni odbor počitniških domov. Njegova naloga je, da skrbi za pravilno gospodarjenje, za izboljšanje dela, znižanje stroškov in doseg prihrankov v domovih — skratka, skrbeti mora za vse, kar zajema pravilnik o organizaciji in poslovanju počitniških domov.

V upravni odbor počitniških domov so bili izvoljeni trije člani centralnega DS: Dreša Mirko, Tušar Ivan in Ambrož Stana;

Zagar Edo

Prvi stanovalci so se vselili

Znano je, da so že v lanskem letu začeli z gradnjo novega stanovanjskega naselja Pod Mežaklo. V naselju bo zgrajenih v celoti 8 stanovanjskih blokov — osmercev. Pred nekaj dnevi se je v nova stanovanja vselilo prvih 16 stanovalcev-graditeljev, medtem, ko bo III. blok zgrajen v mesecu juniju. Naši sodelavci, ki so s svojim delom aktivno sodelovali pri gradnji naselja, so dokazali, da je tak način gradnje mnogo cenejši, kajti predvideno je, da bo cena za eno stanovanje približno 1.500.000 dinarjev. Graditelji stanovanj so doslej opravili od predvidenih 500 ur prostovoljnih del povprečno 300 in več ur, ostalo pa bodo napravili še pri nadaljnji gradnji oziroma urejanju naselja. Stanovanja Pod Mežaklo obsegajo 2 sobi, kuhinjo in vse pritlikline, ki pripadajo stanovanju.

Pred nekaj dnevi so začeli s podiranjem starih barak, začeli pa bodo tudi iz izkopom temeljev za nadaljnjih 5 stanovanjskih blokov osmercev. Uvodoma smo povedali, da tak način gradnje ustreza našim prilikam, zato se je vodstvo našega podjetja odločilo, da bo tak način gradnje — to je s pomočjo prostovoljnih delavcev — organiziralo tudi na ostalih gradbiščih. Prvi prostovoljci iz vrst našega kolektiva bodo aktivno sodelovali pri gradnji treh novih blokov 12-ercev na Javorniku. V eni od prihodnjih števil Železarja bomo obširneje poročali o prostovoljnem delu naših sodelavcev pri gradnji stanovanj, takrat pa bomo objavili tudi razgovor z našimi sodelavci, ki so v zadnjih mesecih aktivno sodelovali pri gradnji novega stanovanjskega naselja Pod Mežaklo in so jim bila stanovanja že dodeljena.

nadalje trije člani Izvršnega odbora sindikata Železarne: Likovič Lojze, Pušar Ela, Uranič Franc, po službenem položaju sekretar podjetja tov. Vovk Živan in upravnik doma v Crikvenici Katrašnik Franc ter upravnik tabora v Biogradu na moru — tov. Vister Ciril.

Upravni odbor počitniških domov je imel že štiri redne seje, na katerih je obravnaval o pripravah za dokončno odprtje našega doma v Crikvenici in tabora v Biogradu na moru. Upravnik doma v Crikvenici je že odšel v Crikvenico, da pripravi vse potrebno za sprejem prve izmene naših članov kolektiva in njihovih ožjih svojcev, ki bodo preživeli svoj dopust ob prelepi jadranski obali v Crikvenici. Tudi v Biogradu na moru so odpotovali: naš novi upravnik Vister Ciril, stari znanec ekonom Homan Pepi in Pribil Janez, ki ima že precej prakse pri postavljanju šotorov.

Vse tiste, ki ste se prijavili za letošnjo sezono za oddih v Crik-

venici in Biogradu, bo gotovo zanimalo, kdo bo skrbel za vas, da vam bo čimbolj udobno na letovanju. V Crikvenici naš znani in dolgoletni upravnik Katrašnik Franc, zaposlen v obratu cevvarna, za dobro kuhinjo Razboršek Hermina, za dobro kapljico v bifeju pa Sodja Štefka.

V Biogradu na moru pa bodo v našem taboru prevzeli skrb — kakor že omenjeno — novi upravnik Vister Ciril, prvo pomoč in administracijo pa Olah Kamila. Ta skrbi tudi za dobro voljo, če je potrebno. Kuhale bodo že znane in vedno nasmejene kuharice: Zorman Marija, Homan Kristina in Mesojedec Hermina. Ekonom Homan Pepi pa bo skrbel, da kuharicam ne bo zmanjkalo dela.

Upravni odbor počitniških domov pa bo še nadalje skrbel, da bo vsem čimbolj prijetno in želi vsem članom kolektiva ter njihovim svojcem, ki imajo namen preživeti svoj oddih v naših počitniških domovih, prijetno letovanje!

Rezultati plodnega dela

8 slušateljev Akademije uporabljajoče umetnosti iz Ljubljane je v začetku maja pod vodstvom akademskega slikarja prof. Debenjaka obiskalo našo Železarno. Na kratkem obisku, gotovo ste jih zasledili pri delu, jim je uspelo narediti veliko delo, ki je razvidno iz razstave njihovih del v lutkovni dvorani pri Jelenju. Razstava je bila odprta 30. maja ob prisotnosti uprave našega kolektiva, kakor tudi rektorata omenjene akademije in članov našega DOLIK ter predstavnikov družbenih organizacij, je bila važnega kulturnega pomena za naše Železarske Jesenice. Za slušatelje akademije je bila ta uspešna turneja velikega pedagoškega pomena, saj so se prvič poizkusili s praktičnim delom izven ateljejev in sami produkciji jekla med robnimi žerjavi in žarečimi pečmi. 55 velikih del, 14 manjših in pet plastik je lep rezultat njihovega dela. Vsak, ki si je to razstavo ogledal je lahko z zado-

voljstvom ugotovil, da so najpomembnejši objekti naše Železarne, kakor tudi portreti naših delavcev tako doživeto in dovršeno izdelani ter oblikovani, da skoraj ne moreš verjeti, da je bilo to delo izvršeno v tako kratkem času.

»Uspeh je vsekakor presenetljiv«, je dejal glavni direktor ing. Hafner, ko si je dela ogledal ter dal priznanje študentski ekipi. Rektor Akademije, akademski slikar Slavko Pengov je zaključil svoje otvoritvene besede s stavkom: »Sprejmite to razstavo od nas kot prirčno voščilo k vaši jubilejni 90-letnici obstoja Železarne Jesenice«, za kar je bil dežen iskrenega aplauza.

Razstavljena dela so vsekakor mojstrovina naših mladih slikarjev in pozdraviti je gesto uprave podjetja, ki se je namenila večji del razstavljenih del odkupiti in okrasiti z njimi dokaj prazne stene naših službenih, sejnih in tudi zabavnih prostorov.

Problematika prometa in transporta tudi na delavskem svetu

Na izrednem zasedanju delavskega sveta dne 27. aprila 1959 je kot glavna točka dnevnega reda bila obravnavana problematika prometa in transporta.

Razprava, ki se je odvijala v poročilih pomočnika tehničnega direktorja ter obratovodij pro-

meta in transporta, je bila zelo dobra in smiselna. Ker pa je problematika ista kakor je obravnavana v članku 3. številke Železarja ne bi ponavljali temveč seznanili naše bralce samo s sklepom delavskega sveta.

Po številnih predlogih, ki so jih za rešitev nekaterih perečih vprašanj predlagali poročevalci, kakor tudi člani delavskega sveta v razpravi, delavski svet ni mogel sprejeti sklepe, ki bi pomagali, da se ta vprašanja rešijo. Zato je DS imenoval komisijo s predsednikom tov. Pintarjem Antonom ter člani Dolenc Anton, Košir Drago, Ažman Zvone, Markelj Anton, Bernard Niko in ing. Čizman Vinko. Omenjena komisija bo na podlagi poročil in razprave sestavila predlog sklepov in jih bo predložila delavskemu svetu na enem od prihodnjih zasedanj. Takšen sklep je delavski svet sprejel predvsem zato, ker je bilo v razpravi in poročilih obravnavanih več perečih vprašanj. Da bi se ta vprašanja bolj izrazila in da bi se lahko podvzelo čim več konkretnih mer za reševanje le-teh.

O sklepih in merah, ki jih bo delavski svet določil, bomo naše bralce seznanili takoj, ko bodo na dnevnem redu zasedanja DS.

Polak Milan

»Ena skrb je za nami,« je dejal Johan Pesjak, ko se je vselil v novo stanovanje

ZAHVALA

Zalostni ob slovesu od naše predrage mame

FRANCKE TORKAR

Ki nas je mnogo prerano zapustila, se najiskreneje zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem in pevcem za izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti.

Ne moremo se dovolj zahvaliti še prav posebej primariju tovarišu dr. Hafnerju Jožetu ter vsemu strežnemu osebju na kirurgičnem oddelku jeseniške bolnice, ki so z nesebično in največjo požrtvovalnostjo lajšali njene muke in trpljenje. Iskrena hvala vsem sosedom, kolektivom livarne in modelne mizarne — tajništva in obratne ambulante ZJ, Foto-klubu, uslužbencem gozdarstva, učenkam administrativne šole in slušateljem metalurške mojstrske šole ter družinam maminih prijateljev za darovano cvetje, ki ga je vedno imela tako rada.

Vsem, ki so nam bili v težkem slovesu blizu — najprisrčnejša zahvala!

Zalujoči otroci

ZAHVALA

Ob nepričakovani, tako nenadni in nenadomestljivi izgubi našega predragega sina, moža in očka

SLAVKOTA ŠUBIC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti tako številno in sočustvovali z nami v teh težkih urah. Naše posebne zahvale smo dolžni organizaciji ZB in UROJ terena Javornik, kakor tudi vsem ostalim političnim organizacijam, ki so nam priskočile na pomoč v dneh naše žalosti.

Vsem, ki so nam izrazili sožalje in z nami sočustvovali, darovalcem številnih vencev in cvetja še enkrat iskrena hvala.

Zalujoča žena Cirila in otroci, mama in ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage mame

KATARINE VERDNİK

se najtopleje in prisrčno zahvaljujemo Občinskemu komiteju ZKS ter ostalim družbeno-političnim organizacijam za podeljene vence in častno spremstvo na njeni zadnji poti. Naša posebna zahvala velja tov. Jožetu Rozmanu, Karlu Kožarju, Alb. Polku, Mirku Dimcu, tov. Korenovi in pionirki iz Odreda Matije Verdika-Tomaža na osnovni šoli Prežihov Voranc, za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zahvaljujemo se pevskega zboru in godbi DPD Svobode Jesenice za ganljive pesmi in žalostinke in še posebej zdravnikom dr. Jenku in primariju dr. Brandsteterju ter osebju internega oddelka jeseniške bolnišnice za požrtvovalnost, trud in nego v času njene bolezni.

Ob tej priliki se zahvaljujemo darovalcem številnih vencev in cvetja, kakor tudi vsem, ki so nam izrekli v dnevih težke izgube sožalje, ter sočustvovali z nami. Iskrena hvala vsem, ki ste pokojno mamo v tako velikem številu spremili v njen prerani grob.

Zalujoči: ata z družino

ZAHVALA

Podpisani Markelj Ivan, zaposlen v Martinarni, se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji za dodeljeno denarno pomoč, ki sem jo prejel v času svoje bolezni.

Markelj Ivan, Martinarna

ZAHVALA

»Podpisani Ciril Klinar-Lilo se zahvaljujem vsem tovarišem iz Izvršnega odbora Sindikalne podružnice Železarne Jesenice in članom Obratnega odbora sindikata Mehaničnega delavnice, ki so mi v času mojega okrevanja nudili denarno pomoč. Posebno se zahvaljujem vsem svojim sodelavcem in prijateljem, ki v času moje odsotnosti niso pozabili name.«

Klinar Ciril
Meh. del. Jesenice

Dušan Stare

AKCIJA v prid telesni vzgoji in športu

Predstavniki telesnovzgojnih in športnih organizacij ter mladina — športniki so na letošnjem kongresu za telesno vzgojo v Beogradu med ostalim sklenili, da s pospešeno akcijo in masovnim sodelovanjem državljanov pomagajo z nabiralno akcijo denarnih in materialnih sredstev in organiziranjem prostovoljnega dela, zgraditi ali obnoviti najosnovnejše, prepotrebne športne in telesnovzgojne objekte, dopolniti z manjkajočimi napravami, ali jih oskrbeti s prepotrebni rekviziti. Tudi v naši občini se je osnoval »Štab za gradnjo športnih objektov — nabiralna akcija Jesenice«, z nalogo, da zbira prispevke pri gospodarskih podjetjih, obratih, uslužnostnih organizacijah, zavodih, šolah, drugih ustanovah, društvi in množičnih organizacijah, nadalje, da se preko šole, športnih in telesnovzgojnih organizacij, prvenstveno pa občinskega mladinskega vodstva, organizira namenske delovne akcije na območju naše občine.

V ta namen so v prodaji tudi simbolične znamkice in slikovni bloki. Akcija bo trajala predvidoma pol leta, zato upravičeno pričakujemo, da bo udeležba pripevanja v kakršni koli obliki

zagotovo zajela najširši krog občanov.

Ce se le v grobem seznanimo z najosnovnejšimi potrebami po teh objektih in napravah na našem območju, se uvodoma nakazuje, da potrebujemo brez dvoma nezahtevne in upravičene.

V Ratečah nimamo telovadnice, niti telovadnice, da pri tem ne omenjam potrebe po ustreznih napravah in rekvizitih. V Kranjski gori je obstoječe igrišče potrebno ureditvenih del, namestitve ustreznih naprav in dopolnilnega inventarja.

Tudi v Gozdu pri šoli ni prepotrebne urejenega telovadnice na prostem.

V Dovjah društvo in šola nimata telovadnice, zato prostor ob Savi služi lahko le v primeru ugodnih vremenskih prilik.

Razmere niso prav nič boljše na Hrušci. Partizanovo igrišče je potrebno ureditvenih del. S pospešeno gradnjo doma kulture bi se tu te težave odstranile.

V Planini igrišče še ne ustreza sodobnim zahtevam, potrebni so pomoči v rekvizitih, kot v Javorniškem rovtu, kjer je na razpolago le prostor za odbojko pri Pristavi. Pri tem pa ne moremo ostati; stanje je zdaleč preskromno.

Minulo soboto je bil na Jesenicah mednarodni namiznoteniški dvboj med ekipo Železarne Jesenice in enakovredno ekipo Železarne Wöst iz Linza v Avstriji. Srečanje se je končalo z zmago domačinov s 7:6. Za Jesenice so nastopili Kavčič, Bogataj, Jeram, Štrumbelj, Šabec in Stana. To srečanje je bilo hkrati za Jeseničane preizkušnja za bližnji turnir metalurških kolektivov Jugoslavije

Andrej Dolinar

Rako in kakšno disciplino vzdržujem?

Kakšna je zdrava, prava disciplina?

Zdrava disciplina je osnovana na pravi avtoriteti vodstva skupine in je popolnoma naravna posledica prave vzgoje in samovzgoje. Ne moremo je ustvariti samo s pomočjo golega natevanja lepih navad in pravil dobrega ponašanja, še manj pa se sestoji v goli poslušnosti ljudi. Prava disciplina je v svojem bistvu znak zrelosti značaja ljudi, kateri so spoznali, da je to glavni predpogoj za ostvartev konstruktivnih ciljev. Zato se tudi oni s popolnim prepričanjem spontano podreajo interesom svoje skupine. Doživljanje zdrave discipline v družini, razredu ali v delovni skupini vsakemu članu daje občutek varnosti, zaupanja in svobode.

Anarhija v nediscipliniranem okolju ustvarja negotovost pri ljudeh, jih utruja in plaši. Disciplino kršijo običajno nezreli posamezniki, ki se še niso naučili, kako se prilagoditi skupnosti in imeti obzir do drugih.

Kakšna je nepravna disciplina?

Nepravna disciplina je običajno osnovana samo na sili, omejevanju svobode osebnosti, tiraniji ali terorju samoljubnega vodje, ki pogosto zahteva disciplino zaradi interesa svojega prestiža. Zato neredko diktatorsko nastopa, ali pa želi sebe prikazati za popolnega človeka. Vedeti moramo, da golej običajne prepovedi zavirajo dozorevanje značaja, pogosto pa tudi izzovejo odpor, ki pa se potem naivnim ljudem dozdeva kot junaštvo. Zato ne bo težko razumeti, da se z nepravim postopanjem lahko doseže samo navidezno disciplino.

Kaj storiti, če je podrejeni neobgljiv, netočen in se izmikava izvrševanju svojih dolžnosti?

Sama borba proti temu odvojenemu znaku nediscipliniranosti gotovo ne bo uspešna, čeprav v praksi včasih pokaže trenuten uspeh. Treba je vzeti v obzir vzroke, ki vodijo do takega ponašanja, proučiti in odstraniti tudi napake dosedanje-sprotno pasivno in brez lastne

Kocjančič Anton:

Sličice in slike

To je bilo takrat, ko je po naši železarni začela razsajati PIV-metoda. Napetost je bila v zraku in pričakovanju. (Tako kot se marsikaj zgodi!)

Mojster, ki se je pravkar vrnil s seminarja v obrat, je preletel še malo s pogledom po ljudeh in zavil v svojo pisarno. Kmalu zatem priropota v pisarno njegov delavec, ki je bil znan po svoji robotosti, sicer pa priden in vreden. Pogleda kratko izpod klobuka mojstra in pove: »V Ljubljano grem jutri, sin se mi bo oženil. Dopust mi piši!«

Mojstru, ki je sicer dober človek in dovteten za novo in lepo, hitro pride na misel: kaj, ko bi tegale na lep način naučil malo lepših manir, pa mu hitro reče: »Dobro, dobil ga boš, ampak veš kaj, tole bi lahko malo lepše povedal. Pomagal ti bom, se bova skupaj naučila. Sedi tukaj sem, jaz pa bom šel ven in prišel noter,

kot da si to ti, in ti rekel za dopust.« Ko to reče, vzame klobuk in odide. Delavec pa se počasi in preudarno vsede, namuzne in čaka...

Na vrata narahlo potrka. Po nizkem »Noter!« se ugleda in lahkotno pojavi mojster, sname klobuk, pogleda delavcu v oči, vljudo pozdravi, potem malo počaka in začne v najlepšem tonu: »Veste, tovariš mojster, prošnjo imam do Vas. Sin, tisti ki je že dolgo v Ljubljani, se bo jutri oženil in me vabi, da pridem. Lepo bi Vas prosil za en dan dopusta. Veste...«

Delavec, ki se je medtem, ko je mojster govoril, počasi presedel, ga hitro ošine z bistrim pogledom, pogleda nazaj v mizo, potem ga pa robotato prekine in zagode: »Ja, ja, je že dobro. Bejži! Nato pa seže v žep in zabrnuda: »Na, tule imaš tristo dinarjev za na pot in dobro se imej!«

Jeseniske šole uporabljajo telovadnice v gimnaziji, nadalje v TVD Partizan in igrišče za Titovim domom. Potrebno je urediti prostor za odbojko. V jeseni, ko bo dograjena nova šola, pridobimo še eno telovadnico, ki bo brez dvoma tudi najodobnejše opremljena. Za obstoječe pa je nuditi pomoč za nabavo manjkajoče opreme.

Športni objekti se nahajajo pod Mežaklo; posebno pereče vprašanje so ustrezne garderobe in še druge manjkajoče športne naprave. Manjka še marsikaj, toda za nove večje telesnovzgojne in športne objekte bomo morali dobiti sredstva iz namenskih investicijskih fondov.

Šola na Koroški Beli ima telovadnico, ki pa je splošno-krajevni potreb v uporabi drugih koristnikov. Zato je neobhodno potrebno urediti igrišče pri telovadnem domu Partizan na Javorniku, ki bo ustrezalo za lahko atletiko; ne bo odveč, če se pripravi in uredi prostor za odbojko in košarko. Prav na tem območju, z upoštevanjem ugodnejše lokacije, bo potrebno čim prej začeti graditi nov dom kulture. S tem se bodo lahko sprostile druge, sedaj nenamensko zasedene kapacitete.

Tudi Blejska Dobrava, z naselji Lipce in Kočno terja ureditev telovadnice za šolo, z namestitvijo najosnovnejših naprav. Potrebni so jim rekviziti. Obstoječa telovadnica v šoli je neprimerna in je v uporabi športnih, kulturnih, množičnih in političnih organizacij. Zato se tudi narekuje neizbežna potreba po gradnji novega objekta »doma«, da se s tem zagotovi čim normalnejši razvoj na vseh toriščih družbenega življenja.

V območju Zirovnice urejujejo dijaki šolsko igrišče, toda pomoč v sredstvih je neizogibna. Pozabiti tudi ne smemo na dopolnitev rekvizitov in manjkajočih naprav pri društvu TVD Partizan.

Kot je razvidno iz tega skromnega, grobege opisa, imamo še precej nerešenih problemov in pomanjkljivosti v pogledu telesne vzgoje in športa na sploh. Zato sem prepričan, da bomo še bolj z razumevanjem podprli »nabiralno akcijo«. Vodi naj nas misel, da so telesna vzgoja in ostale vrste športa za našo mlado generacijo v osnovi nosilci kreposti in moči, kar nedvomno olajšuje premagovanje težkih športnih nalog in uspešno doseganje večje blaginje v socialistični komunalni skupnosti.

volje prepuščajo vodstvu. Taki v življenju slepo poslušajo vsakogar, ki odločno nastopa. Zato zahteva brezpogojne pokorščine običajno povečuje odvisnost po značaju podredljivih ljudi, istočasno pa krepi odpor samostojno dejavnih, aktivnih ljudi. To dvoje oboje pa vemo, da poraja in ustvarja v človeku neprimerne in nezdružne duševne navade, zaradi katerih postaja vedno slabše prilagojen na družbo, osebo tudi vedno bolj nezadovoljen, manj res prav discipliniran.

Zato je razumljivo samo po sebi, da neprimerno in nezanesljiv vodja težko vzdržuje avtoriteto in disciplino v skupini, ki je njemu zaupana. Disciplina prav tako slabi, če se ene protežira, brez pravega razloga pa druge člane skupine postavljajo, preganja. Prav tako disciplina upada, če je vodja dostopen za intrige neuravnovešenih ljudi, posebno če se spušča v intimnosti s podrejenimi.

Zal ni vedno dovolj, če vodja podrejenim želi najbolje, ne zna pa svojih ciljev praktično izvesti. Važnejše je, da on res pravilno ravna, to je, da jim omogoči, da se čim več nauče in spoznajo za samostojno ravnanje. Zato pa je potrebno, da si predvsem sam pridobi primerno znanje in iznajdljivost v postopanju z ljudmi.

ZA SVEH V RAZVEDRIO

Pozdravljeni Nergač!

To rajšo je pa velik novga tko, da človek ne ve kva bi taprv pisov. Mislim, da taglavna tema je bva v zadnjem kajtu tarifn pravilnik. Zdej se je šele vidu, da nas je precej nergačev. Sm hodu mav okrog, to sem jih slišov, da sploh vsh besed na ta papir gor ne spravm. Eden na družga so se kregal. Slišale so se takele stvari: 102 din ima na uro, pa družga ne deva, kokrs sestanka na sestanek leta; komej je pršu u fabrko, pa ima že 95 din; med šihom se kople pa b' imu zdej najraj najvišjo postavko; družga ne dela kokr štumfe pa kampe lovi; enga špegla so imel prlav so mogli dat dva, da se dl časa česejo za 80 din; enga so ocenval po delovnm mest, družga pa spet po ksihtu. No takele pa še hujše stvari so se slišale. Jest sm kar debev gledov, ker sem vidu kulk se dela raznh stvari med šihom, k človk sploh neb mislu, pa tut tarifna komisija gotov še ta mesta ni ocenjava. O tej stvar sm rajtam dost napisov tadrug pa sami veste.

Zdej pa pride taglavn. Dobiv sm zelo velik pošte med drugim pa pritožbe in prošnje kso se glasile takole:

Dragi Spica! Zelo radi beremo tvojo rubriko med delom, na vlaku, doma itd. Danes, ko tekmuje s časom bi radi videli, da bi tvoje pisanje spremenil v pravo slovenščino tako, da bo za nas hitro razumljiva.

No kaj pravte na to? Družga mi ne kaže kokr, da na željo vseh bravcov opustim mojo špraho pa, da se vržem na slovenščino, če hočm še kej kramljat z vami. Zato sem teh par besed napisov še za slovo po tastarem. Na vprašanja bom pa «kušov že po slovensk pisat.

upravnika, kakor pa njegovo poslovanje.

Vsa pereča vprašanja dopisujte na naslov: Spica Nergač, Uredništvo Železarja.

Pozdravljeni do nadaljneg
Spica Nergač

TARIFNO PRESENEČENJE

Po novi tarifni postavki se vam bo vaš mesečni prejemek povišal za 2000 dinarjev.

Zmaga tabornikov v Kranju

Ob zaključku mladinskega festivala je Gorenjski taborniški svet priredil združeno taborenje gorenjskih tabornikov in tekmovalje med posameznimi enotami. Taborniki tekmujejo v več panogah:

Postavljanje šotorov, orientacija in signalizacija. Tega tekmovalja so se polnoštevilno udeležili jeseniški taborniki in so v signalizaciji dosegli prvo mesto. Za nagrado so dobili nov šotor. Ta šotor bo našim tabornikom lep spomin na 5. mladinski festival in 67. rojstni dan maršala Tita. Poleg taborenja gorenjskih tabornikov oziroma tekmovalja so se naši taborniki skupno z ostalo jeseniško mladino udeležili tudi zaključnega defileja v Kranju.

J. V.

Jože Šlibar

Pričele so se priprave za olimpiado v Rimu

Čeprav po osvoboditvi orodna telovadba ni tako napredovala kot bi želeli, smo se v zadnjih dveh letih zopet prebili v ospredje med narode, pri katerih ta šport zavzema vidnejše mesto. Tako sedaj lahko razen z Rusi, in Japonci, ki zavzemajo sam vrh svetovne lestvice, tekmujejo še s Čehi, Finci, Poljaki, Nemci in Švicarji, ki so v istem razredu kvalitete kot mi.

Na zadnjem svetovnem prvenstvu v Moskvi smo bili šesti z malenkostnim zaostankom za Čehi, Finci in Poljaki, ki so pobrali mesta pred nami. Seveda sta prvo in drugo mesto brez konkurence zavzeli ekipi Sovjetske zveze in Japonske. Da bi se pa obdržali med to elito tudi na olimpiadi v Rimu, smo že sedaj začeli s pripravami olimpijskih kandidatov. Pod vodstvom olimpijske komisije in trenerjev — strokovnjakov, bivših mednarodnih olimpijskih telovadcev, se bodo vršili skupni treningi in predelave.

Zadnje dni marca smo se v Zagrebu zbrali vsi kandidati, katere je določil mednarodni olimpijski komite. Na tem treningu so se v glavnem predelovale obvezne olimpijske vaje, predpisane za olimpiado 1960. Tehnična komisija za orodno telovadbo je iz širokega izbora prisotnih kandidatov določila 14 kandidatov. Ti se bodo sedaj pripravljali do izbirnih tekem. Na zadnjih pripravah bo izbrano samo 7 reprezentantov, ki bodo zastopali našo državo na olimpiadi 1960 v Rimu.

JOŽE OBLAK

IZDAJA: ŽELEZARNA JESENICE — ODGOVORNI UREDNIK:
STANE TUŠAR — URED. ODBOR: Pavel ing. Sešek, Andrej Dolinar, Ivan Vovk, Tone Pintar, Franc Hrastar, Stefan Nemec, Ludvik Kejžar, Milan Budja, Miro Noč, Dušan Stare, Edo Žagar, Zdravko Črv, Zdravko Pogačnik in Lojze Likovič. — **NA SLOV:** Uredništvo štirinajst dnevnika ŽELEZAR — Železarna Jesenice, telefon 271 — TISK: GORENJSKI TISK V KRANJU

RAZLIKA

Kaj se ne bi smejal, ko so me pa ocenili, da lahko dobim po 120 dinarjev na uro.

Tvoja je dobra! Men' so pa ocenjeval le delovn' mest.

Miro Stranka, Radovljica:

Vprašanje: Imel sem poslovne opravke v glavni pisarni pa sem slučajno videl v stranišču črno zastavo. Zanima me kdo je umrl.

Odgovor: Žal mi je, to ni bila zastava ampak »antija«.

M. K. Zavijalica:

Vprašanje: Zakaj imajo v žeb-ljarski umivalnici razbite klopi?

Odgovor: Nimajo žebeljev, da bi jih popravili.

S. Prikrajšan, Javornik:

Vprašanje: Za svoje delo, kate-rega opravljam že 8 let za 11.000 dinarjev nisem dobil po novem. tarifnem pravilniku nobene »povišice«. Zakaj?

Odgovor: Vsako povišanje vaše plače bi bilo odveč, ker ste se že navadili delati s prvotno tarifno postavko.

Zorko Umazan:

Vprašanje: Zakaj popoldne ni tople vode, da bi se človek lahko skopal?

Odgovor: Ker vsa vroča voda že steče med »šihom«.

Klemen Potrošnik Jsn.:

Vprašanje: Zakaj je nastala v Železarni zaradi malomarnega poslovanja več milijonska škoda?

Odgovor: Ker se je bolj gledalo

Š P O R T

Jože Šlibar, član državne kegljaške reprezentance

Tov. Šlibar Jože se je uvrstil med najboljše kegljače v državi. Zaposlen je v transportnem oddelku kot asistent za vzdrževanje. Kegljati je začel pri novoustanovljenem kegljaškem klubu »Jože Gregorčič« leta 1951. V moštvu kluba, ki že 8 let nastopa v I. slov. ligi je stalni član. Prvi vidni uspeh je dosegel na prvenstvu Slovenije posamezno, leta 1957. Dosegel je 2. mesto. Ta uspeh je ponovil leta 1958 na enakem prvenstvu.

V letošnjem prvenstvu je bil na republiškem prvenstvu posameznikov šele 13., vendar je bil med 12 najboljših Slovencev in sicer zaradi tega, ker je bil dru-

gi kot posameznik v moštvenem prvenstvu Slovenije.

V Celju so bile 6. in 7. maja letos izbirne tekme za 6 kandidatov, ki so pozneje sodelovali na zveznem izbirnem tekmovalju za ožji sestav državne reprezentance za meddržavno tekmo v Budimpešti in za svetovno prvenstvo v Vzhodni Nemčiji.

Šlibar se je uvrstil na 3. mesto in kasneje na zveznem izbirnem tekmovalju zasedel 6. mesto izmed 18 kandidatov iz vse Jugoslavije. Povprečno 844 kegljev iz 4 nastopov. Tako je postal član državne reprezentance. To je zanj velik uspeh in obenem tudi uspeh jeseniškega športa.

KEGLJAČI SO TEKMOVALI

V dneh od 13. do 25. maja je bilo na 4-steznem kegljišču živahno. Odvijalo se je medobratno tekmovalje v borbenih partijah, v počastitev 90-letnice Železarne Jesenice.

Udeležba na tem tekmovalju je bila rekordna. Nič manj kot 36 moštev in 24 obratov Železarne se je borilo v štirih partijah za čim boljši plasman.

Favoriti iz mehanične delavnice in livarne so tokrat prepustili najvišji naslov moštvu iz transportnega obrata.

Najboljša mesta so zasedli: 1. Transport 1410 kegljev, povprečno 352,5; 2. Livarna 1392 kegljev, povprečno 348; 3. Mehanična delavnica I. 1382 kegljev, povprečno 345,5; 4. Promet 1355 kegljev, povprečno 338,7; 5. Jeklarina 1350 kegljev, povprečno 337,5; 6. Visoka peč 1284 kegljev, povprečno 321; 7. Vzdrževanje — Javornik III/I. 1273 kegljev, povprečno 318,2; 8. Cevarna 1262 kegljev, povprečno 315,5; 9. Glavna pisarna 1238 kegljev, povprečno 309,5; 10. Konstrukcijska delavnica I. 1234 kegljev, povprečno 308,5.

Rezultati so boljše kot na prejšnjih tekmovaljih, zanimanje za kegljanje pa vedno večje.

Na splošno je opaziti, da gre kegljaški šport na Jesenicah pravo pot in dosega svoj namen.

Franc Črv